

Mētrienas Dzīve

Izdod Mētrienas pagasta pārvalde
2015. gada jūlija avīze Nr. 7 (204)

Kur pukst mana sirds un mana dvēsele rotājas

Ar saules saldmi smaržīgajos liepziedu zaros atnācis jūlijs.

Šis ir svētku mēnesis manam pagastam, manai Mētrienai. Priecīga bijušo skolēnu, skolotāju un tehnisko darbinieku atkalredzēšanās mūsu skolā, kas plašajos pasaules ceļos vadījusi simtiem mētrieniešu. Gara gaismu ceļamaizē dāvājusi.

Paldies Tev, Mētrienu, par vietu, kur pukst mana sirds un mana dvēsele rotājas... Paldies Tev, Mētrienu, ka esmu tev izredzēts...

Solvita

Jūlijs īsumā

01. – 31.07. Treniņi cīņas sportā Mētrienas Ozollejās Rolanda Družoka vadībā.

01. – 03.07. Latvijas bērnu un jauniešu nometne „Gribu būt ornitologs” Mētrienas pamatskolā.

03.07. Eksploatācijā tiek nodots rekonstruētais autoceļa posms Mētrienas centrs – krustojums ar Ļūmānu ceļu.

03. – 05.07. Četri Mētrienas jaunieši

piedalās G.Lazdas volejbola treniņnometnē Ļaudonā.

04. – 05.07. Latvijas Ornitologu biedrības Ģimeņu diena Mētrienas pamatskolas telpās.

05.07. Divi mētrieniešu pāri piedalās pludmales volejbola turnīrā Rēzeknē.

06. – 12.07. Mētrienas jaunieši piedalās cīņas sporta treniņos Ozollejās.

15.07. Mētrienas komandas piedalās Madonas pilsētas atklātā volejbola čempionāta 4. kārtā.

18.07. Pagasta svētki sakarā ar deviņdesmit gadiem kopš pagastam Mētrienas nosaukums un salidojums Mētrienas pamatskolā sakarā ar simt piecdesmit skolas gadiem.

29.07. Mētrienas komandas piedalās Madonas pilsētas čempionāta pludmales volejbola piektajā noslēguma kārtā.

Visu jūliju turpinās autoceļa rekonstrukcija no Ļūmānu krustojuma līdz Atašienei.

Notikumus apkopoja
Ilmārs Grudulis

Tikai visi kopā mēs esam spēks

Paldies par jūsu ticību pagasta rītdienai, par ticību savai nākotnei šajā zemē. Paldies par to, ka jūs dziļi un patiesi protat būt arī viens otram kā savējie.

Novēlu visiem pagasta iedzīvotājiem izturību, enerģiju jaunām idejām, saliedētību un ticību saviem un pagasta spēkiem, veiksmi un sirdsdegsmi ikdienas darbos. Lai visiem būtu prieks dzīvot Mētrienas pagastā. Novēlu visiem mīlestību pret senču stādīto ozolu, ziedošo rudzupuķi laukā, mākoņiem virs mūsu mīļās Mētrienas. Novēlu atbildību par visu, kas notiek ap mums.

Sveiciens visiem svētkos!

Andris Dzenovskis,

Mētrienas pagasta pārvaldes vadītājs

Novēlu nebaidīties attīstīties un mainīties

Vēlos pateikties visiem cilvēkiem, ar kuriem, strādājot pagasta pašvaldībā, ir krustojušies mani ceļi. Tā ir neatverama pieredze, kas bagātinājusi manu dzīvi.

Šodien pasaule un tajā notiekošais mainās ļoti ātri, katram jācenšas izprast šo laiku un izmaiņas, kā arī jāiegulda pūliņi kopējā labuma gūšanai, tāpēc ikvienam no mums novēlu ļaut savām domām pacelties augstāk, nekā līdz šim, tā mēs iespēsim sasniegt vairāk. Negaidīt rītdienu, bet sākt tūlīt, ilgi nekavēties pagātnē.

„Tu nozodz savai nākotnei katru sekundi, kad domās kavējies pie pagātnes. Tu atņem risinājumu meklēšanai katru minūti, ko pavadi, koncentrējoties uz savām problēmām. Un domas par visām tām lietām, par kurām tu vēlies, kaut tās tevi nekad nepiemeklētu, īstenībā attur tavā dzīvē ienākt tām lietām, pēc kurām tu ilgojies...nav jēgas uztraukties par pagātnes notikumiem vai kļūdām, ja vien nevēlies tās piedzīvot otrreiz.” /Robin S. Sharma/

Katra diena ir svarīga, tā ir viena un no tām sastāv mūsu dzīve.

Mētrienai svētkos un arī ik dienu novēlu nebaidīties attīstīties un mainīties, domājot un plānojot nākotni, bet tajā pašā laikā saglabājot pagasta vienreizīgumu un skaistumu, to vienīgo un neatkārtojamo, kas mums jau ir. Mīlēt un lepoties ar vietu, kurā dzīvojam un no kuras nākam.

Veiksmi un skaistus pagasta svētkus!

Ar sveicienu ikvienam pagasta iedzīvotājam,

bijusi pagasta padomes priekšsēdētāja (2001 – 2007) Zenta Ābola

Veiksmi visiem mētrieniešiem

Neparedzēti mana dzīve sasaistījās ar Mētrienas pagasta sabiedrību. 1960. gada nogalē, pēc diviem darba gadiem Altajā un trijiem Padomju Armijā Novosibirskas un Murmanskas apgabalos, atgriezies Mētrienā. Mētrienā bija sabiedriski aktīvi ļaudis, kuri prata mani nostādīt aktīvas dzīves pozīcijā. 1962. gadā ievēlēja par Pamatu ciema padomes deputātu, bet 1966. gadā pārliecināja kļūt par izpildkomitejas priekšsēdētāju. Šajā darbā laiks aizveda līdz 1997. gadam. Vēl seši gadi pagāja sociālā darbinieka pienākumus pildot. 2007. gadā pagasta padomes priekšsēdētāja Zenta Ābola mainīja darba vietu un man kā priekšsēdētājas vietniekam, sakarā ar likuma noteikumiem, vajadzēja atkal atgriezties priekšsēdētāja darbā. Un tā līdz pagastu pašvaldību pastāvēšanas pēdējai dienai 2009. gadā.

Paldies visiem pagasta vadītājiem pirms manas darbības un tiem, kas strādāja pēc manis. Esmu pateicīgs saimniecības „Lidums” visu rangu vadītājiem par savulaik labi nostādīto lauksaimniecību un augsto labklājības līmeni. Paldies dažādu paudžu Mētrienas pagasta iedzīvotājiem, kuru darbība nodrošinājusi labu kultūras, izglītības, veselības aizsardzības, sakaru un sporta dzīves līmeni Mētrienas pagastā.

Turpmākajos gados fizisku izturību, neatlaidību un veiksmi dzīves ceļos visiem esošajiem un bijušajiem mētrieniešiem, mūsu līdzjutējiem un sabiedrotājiem.

Ilmārs Grudulis, *ilggadējs Mētrienas pagasta vadītājs*

Pagasta 90. gadadienu sagaidot

Šodien, 18. jūlijā, svinam svētkus, dzimšanas dienu savai dzīves vietai, savam stūrītim Latvijas zemes, mazam kā saujiņa, bet bagātam: vispirms ar mums visiem, kas to sauc par savām mājām, ar mūsu padarītajiem un vēl darāmajiem darbiem, ar mežiem, kas bagātīgi daļa ogu, sēņu un atpūtas vietas, ar purviem, kur rudenos dzērvenes iekrāso zaļo ciņu vaigus sārtus jo sārtus, un dzērves tur klejo un skaļi saucas, lai dotos tālajos ceļos, ar ezeriem, kas dabas zaļajā rotā ir kā zilās cerību acis, kas nekad nepievil, ar rubeņu un medņu pavasara dziesmām, ko rītausmā neapnik klausīties, ar lakstīgalas mīlestības melodiju cilvēku sirdīm. Mētriena ir bagāta arī ar mūsu domām un sapņiem. Domas jau uzmeklē mūs visur. Tām neeksistē aizvērtas durvis, aiztaisīti logi, pievērtas acis. Sapņi – tie mūs apvij, ietin un pārvērš, dod spēku gribai un darbotiespīkam. Un varam priecāties, ja mūsu vakardiena ir te un arī rītdiena būs šeit, jo šī ir tā vieta, kas mums katram uztic savas gaismas spēles, savas debesis, savus putnus, savas puķes un ūdeni, vientulību un radošus mirkļus.

Mētriena var lepoties ar saviem dzejniekiem un vārda meistariem, jo viņi sirdī joprojām dzīvo ar šīs puses mīlestību, ar māksliniekiem, kas te ieauguši spēcīgi un mērķtiecīgi, ar dabas izziņātājiem, sportistiem un sporta dzīves organizatoriem, kas nes sava pagasta vārdu ārpus tā robežām, ar kora skanīgajām dziesmām, kas piepildījušas dažādas Latvijas vietas, dejotāju raitajiem soļiem, amatiereteātra aktieriem, ar sava ciema vēstures pētniekiem un faktu dokumentētājiem, ar aktīviem vecākās paaudzes ļaudīm, ar sieviešu klubīņa „Ābele” radošo darbošanos, ar avīzīti, kas regulāri nes interesantas ziņas, ar it kā neredzamajiem, bet nenogurdināmajiem lauku un druvu kopējiem, kam rūp, lai zemīte neaizaug ar kārkļu puduriem un nezāļu jūru, ar meža kopējiem, ar gudrajiem prātiem, kas dara savu darbiņu mūsu visu labklājībai, ar tiem, kas varējuši, pratuši „aizlidot” tālāk par savu Dzimteni un parādīt, ka spēj turpināt savu izglītību un prot strādāt lielajā Eiropā.

Lai nekad par Mētrieni nav jāsaka vārds: bija, jo katra vieta dzīvo tik ilgi, kamēr to apdzīvo cilvēki, kamēr tā kādam ir vajadzīga tikpat kā gaiss un ūdens malks...

Celies, Mētriena, celies,
Putnu spārnēm skrej līdz,
Pat pelēkais mirklis zied,
Ja domas nākotnē stīdz.

Ināra Krjukova

Te ir tā vieta, par kuru tālāk aiziet nevar

...gaidot svētkus, tiem gatavojoties, vienmēr nevilus nākas atskatīties uz pagājušo laiku. Mētrienas pagastam tuvojas svētki, tos gaidot sāku domās pārcilāt, kas tad ir bijis un kā manu likteni ir ietekmējis šeit nodzīvotais laiks.

Pirmkārt, tā ir mana patstāvīgā darba vieta un manas ģimenes pirmā mājvieta. 1983. gadā mums durvis vēra Mētrienas astoņgadīgā skola. Tas bija padomju okupācija laiks un dzīve jau bija paspējusi iemācīt, ka brīvi izteikt savas domas, jo īpaši skolotāji, nedrīkst. Mētrienas pamatskola mani pārsteidza ar to, ka te notiekošais atgādināja tādu kā brīvības un brīvdomātāju saliņu – tika neformāli svinēti Ziemassvētki, Lieldienas, Pelnu diena un citas izdarības. Latviskā dzīves ziņa, nacionālā kultūras dzīve Madonas pusē bija saglabājusies un tas man lika paskatīties uz pasauli jau daudz savādāk. Un tad jau iegriežas lielais dzīves ritenis, kad dienas vairs netiek skaitītas un laiks kā bezdelīgas steidz, ik pa brīdim mezdamas lokus te uz vienu, te otru pusi. Te sakuploja mana ģimene un šodien priecina manu trīs dēlu Gata, Jāņa un Ulda sasniegtais. Nav lielāka gandarījuma, kā redzēt, ka bērni kļūst patstāvīgi un saskanīgi veido savas dzīves! Ikdienas darbi mijas ar svētkiem, acu priekšā vēstures rats uzsāk jaunu ritējumu un esam kļuvuši brīvi. Nespēju saprast tos, kuri cenšas glorificēt padomju okupāciju un nevēlas vai nespēj novērtēt to, ko esam ieguvuši. Jā, bet runa taču ir par Mētrienu. Šo vietu es saucu arī par pasaules malu ☺. Un ja man jautā, kā tā izskatās, tad saku: te ir tā vieta, par kuru tālāk aiziet nevar – tu vari šeit uz pasaules malas apsēsties, šūpināt kājas un mierīgi skatīties visumā... ☺

Protams, ka mana mūža viens no spilgtākajiem laika posmiem bija laiks, kad man bija dota iespēja būt par Mētrienas pašvaldības vadītāju. Tagad, atskatoties uz šo laiku, liekas, ka tas bija tāds kā viesuļvirpulis... un to radīja mani darba (ciņu) biedri! Ideju, entuziasma, nepieciešamību un problēmu jūra, un visu gribējās izdarīt uzreiz. Izmantojot iespēju, gribu pateikties visiem, kas tajā laikā mani atbalstīja – Jūs esat manas dzīves zelta fonds! Paveiktā vērtējums šai laikā ir mētrieniešu ziņā. Esmu pateicīgs visiem, kas man deva iespēju šeit strādāt un arī visiem, kas pēc četriem pagasta vadītāja krēslā pavadītiem gadiem, man deva jaunu iespēju un pavēra ceļu jauniem dzīves izaicinājumiem.

Un tā nu jau 14 gadus esmu mētrienrīdzinieks. Jauns darbs, jauna vide un jauna darbības joma. Pa šo laiku būts klāt valstiski svarīgiem un vēsturiskiem notikumiem, iepazīta pasaule, iepazīti un kļuvuši tuvi jauni cilvēki. Man laikam dzīvē veicas, jo vienmēr

Andra Jaško pirmā audzināmā klase ekskursijā Rīgā 1986. gadā.

Viens no A. Jaško vaļaspriekiem.

ir sanācis tā, ka darbs, ko daru, man sagādā gandarījumu (bet var būt, ka otrādi – gandarījumu gūstu katrā darbā, ko strādāju ☺). Varu teikt, ka man ir gandrīz viss, lai būtu laimīgs...! Daudz kas mainās, bet manu pamatvērtību nepieciešamība paliek – redzēt laimīgus sev tuvos un dzirdēt bērnu smieklus! Nekas nebūtu iespējams, ja nesaņemtu atbalstu no ģimenes. Varu apbrīnot Ārijas izturību un pacietību manu aktivitāšu laikā. Par to viņai liels paldies!

Visiem lasītājiem gribu novēlēt: ikdienā ieraudzīt skaisto, katru dienu vismaz trīs reizes pateikt ko jauku un ik vakaru sajūst gandarījumu par pašradīto pievienoto vērtību!

Andris Jaško,
bijušais Mētrienas pagasta padomes
priekšsēdētājs (1997 – 2001)

*Andris Jaško Mētrienas pagasta
padomes priekšsēdētāja amatā.*

Kā tikām pie skaistā vārda MĒTRIENA

Kopš 1920. gadiem ieviestais un mums pierastais vārds „Mētriens” ir valodas speciālistu darinājums. Lai izsekotu, kā tas radās, atkāpsimies senākā pagātnē un ielūkosimies vēstures dokumentos.

Bija laiks, kad par kādu teritoriju galvenā noteikšana piederēja muižai un arī pagastus dēvēja par muižu pagastiem. Pie mums bija Odzienes muiža (vāciski „Odsen”) un attiecīgi tāds pats pagasts, ar piebildi – Cēsu apriņķa Ļaudonas draudzē. Cilvēki sevi sauca par odzēniešiem. 60 km tālāk, Cēsu apriņķa citā vietā, pie Vietalvas, atradās muiža ar vācisku nosaukumu „Odensee”, latviski – „Odziens”... Interesanti, ka šeit, tāpat kā Ļaudonas – Odzienā, arī tek Odzes upīte. Ezeru nosaukumos neliela atšķirība. Pie mums Odzienes, viņiem – Odzes, sarunvalodā arī Trakšenu, jo pie ezera atrodas Trakšenu mājas.

Pagasti no muižas ietekmes atbrīvojās un mūsdienu izpratnē vērtējami pēc cariskās Krievijas īstenotās pašvaldību reformas 1866. gadā. Lai vienā apriņķī nerastos pārpratumi ar divām Odzienām, mūsu pagasts ieguva nosaukumu Ļaudonas – Odziens. Taču arī šis risinājums nebija īsti veiksmīgs. Tagad figurē divas, dažkārt pārprotamas, pašvaldības ar vietvārdu „Ļaudona: Ļaudonas pagasts un Ļaudonas – Odzienes pagasts. Lai kalpo uzskatāms piemērs no mūsu pašu 21. gadsimta. Lāčplēša Kara Ordeņa kavalieris Hugo Mihelsons (1893 – 1960), kā zināms, ir dzimis Ļaudonas – Odzienes pagasta Lūmānos, bet enciklopēdijas „Latvijas pagasti” (R., 2001.) izdevēji viņu un apdzīvoto vietu Ļūmāni ir iekļāvuši Ļaudonas pagastā...

Latvijas brīvvalsts sākuma gados, kad tika caurskatīti pagastu nosaukumi, Pašvaldības departamenta sastādītā komisija raudzījās uz to, lai tie visi Latvijā būtu atšķirīgi un nerastos pārpratumi. Pagastu padomēm lika izvēlēties piemērotus nosaukumus, tas ir, tādus, kuriem būtu sakars vai nu ar pagastu vēsturi, vai citiem svarīgiem apstākļiem.

Vēstures dokumenti liecina, ka Vietalvas – Odzienes pagasta amatpersonas ir apsteigušas Ļaudonas odzēniešus. Viņi 1924. gada 21. jūnijā raksta Pašvaldības departamentam, ka saliktenis „Vietalva” ir atmetams, un jaunais nosaukums tad būtu – Odzienes pagasts. Tāpat saukties vēlējās arī Ļaudonas – Odzienes pagasta padome. 1924. gada 8. jūlija sēdē tā nolēma: ja Vietalvas – Odzienes pagasts tomēr paliek pie Odzienes nosaukuma, tad Ļaudonas – Odzienes pagasts pārdēvējams par „Odzes” pagastu (LVVA, 3723.f., 1. apr., 16705. lieta, 121. lpp.). Taču Pašvaldības departaments liek iesūtīt paskaidrojumu, kā šai gadījumā

cēlies „Odzes” vārds, kādi tam ir vēsturiski, ģeogrāfiski vai valodnieciski motīvi?

1925. gada 3. februāra sēdē pagastu padome iepazīstas ar departamenta aizrādījumiem un atzīst, ka pagasta nosaukumam „Odzes” nav nekādas vēsturiskas nozīmes, un tas ņemts pēc upītes nosaukuma, kura iztek no Odzienes ezera. Pagasta padome nolēma atņemt „Odzes” nosaukumu. Tā kā pagastā nav nekādu ievērojamu vēsturisku vietu, pagasta padome vienojās Ļaudonas – Odzienes pagastu pārdēvēt par „Austrumu” pagastu, bet pietiekošus motīvus šim nosaukumam atrast nevar (Tas pats, 136. lpp.).

Tā paša gada 23. aprīļa sēdē Pašvaldības departamenta komisija apspriež pagastu nosaukuma grozīšanu. Vietalvas – Odziens pārstāvēta ar jauno nosaukumu „Odziens”, bet Ļaudonas – Odzienes pagasts – ar „Odzes”. Latvijas Universitātes profesors, valodnieks Jānis Endzelīns atzīst, ka ar vārdu „oga” šiem pagastiem nav nekāda sakara. Latviešu senatnes pētnieku biedrības pārstāvis K. Rozītis izsakās: „Abi vārdi ir diezgan līdzīgi, tādēļ abus tos pieņemt nevarētu”. Pašvaldības departamenta direktors apkopo sēdē dzirdēto: „Pret Vietalvas – Odzienes pagastu pārdēvēšanu par „Odzienu” iebildumu nav, bet jautājums par Ļaudonas – Odzienu lai paliek atklāts. Tā pārdēvēšana par „Austrumu” pagastu ir noraidāma” (Tas pats, 725. lpp.).

Nākošā apspriede pagasta namā 1925. gada 13. maijā ir nozīmīga. Protokolā lasāms: “Mēs, apakšā parakstījušies, Ļaudonas – Odzienes pagasta valdes priekšsēdētājs Kārlis Liepiņš un viņa uzaicinātie pagasta pilsoņi Kārlis Eglītis, Jānis Jansons, Jānis Zakars, Andrejs Milgrāvis, Pēteris Liepiņš un Jānis Kļaviņš (skolas pārzinis – A.A.) sapulcējamies uz apspriedi pagastu nosaukuma pārdēvēšanas lietā. Nospriedām: agrāk projektētais nosaukums „Odzes” būtu atmetams un tā vietā pagasts pārdēvējams par „Mētraines” pagastu. Nosaukuma motīvi sekojoši – pagastā atrodas ļoti daudz purvu un mežu, kuri reti bagāti ar ogām. Pieļaujām varbūtību, ka agrākais nosaukums „Odziens” minēto apstākļu dēļ atvasināts no vārds „ogas”. Bet tā kā šo nosaukumu paturēt nevaram, tad, negribēdami zaudēt vietas īpatnības apzīmējošo nosaukumu, atzīstam par ļoti vēlamu atstāt nosaukumu „Mētraine”, kas atvasināts no vārds „mētra”. Ja pret šo nosaukumu attiecīgām iestādēm būtu iebildumi, vai ar to pārdēvēts kāds cits pa-

gasts, tad atzīstam par vēlamu Ļaudonas – Odzienes pagastu pārdēvēt par „Malienas” pagastu, jo tas atrodas Vidzemes malienā (Tas pats, 429. lpp.).

Komisijas apspriede 1925. gada 12. jūnijā Iekšlietu ministrijā priekš pagasta šoreiz ir veiksmīga. Tajā piedalās: jau minētie – J. Zankevics, profesors J. Endzelīns, K. Rozītis, Pašvaldības departamenta Lauku nodaļas vadītājs P. Klinklavs, E. Ozols no Tieslietu ministrijas, M. Siliņš no Valsts vēsturiskā muzeja un izglītības ministrijas Pieminekļu valdes, profesors P. Šmits no Filologu biedrības, A. Kāpostiņš no Valsts vēsturiskā arhīva, K. Krūmiņš no Pasta – telegrāfa virsvaldes, P. Līcis no Dzelzeļa virsvaldes un Valmieras apriņķa pašvaldības pārstāvis A. Melnalksnis. P. Klinklavs nolasa pagastu iesniegumu, kurā izteikta vēlēšanās dot pagastam „Mētraines” vārdu. Otrs pagastu projekts ir vārds „Maliena”. K. Rozītis aizrāda, ka par Mētraiņi mēs saucam Tērbatu. Šeir jāpaskaidro, ka cauri Tērbatai tek upe Emajogi, latviskū tulkojumā „Mētra”. Tērbatas universitātē studējošie latvieši, tai skaitā Jānis Endzelīns (dz. 1873.), dzejnieks Eduards Veidenbaums (1867 – 1892) u.c., pilsētu latviski sauca „Mētraine” – A.A.

Profesors Jānis Endzelīns, uzklautot K. Rozīša piezīmi, atrada problēmas asprātīgu risinājumu – bet mēs varētu iet pretī un radīt pagastu nosaukumam formu – „Mētriens”. Apspriede vienojās pārdēvēt Ļaudonas – Odzienes pagastu par Mētrienu (Tas pats, 759. lpp.). Šis nosaukums sāks lietot no 1925. gad 1. septembra.

Austris Apsītis

lēna lēna lēna
Aiviekstes gaita
tā vien rādās – upe
katru tumšo ūdeni skaita

kad šie tumšumi saskaitīti
tad i atvari mazāk bīstami šķiet
tad zied ūdenszāles vieglāk
un vakaros saule mūžīgāk riet

lēni lēni upe
ūdeni pēc ūdeņa pīnēs pin
katru gaismu katru tumsu
Aiviekste pati tad labāk zin

Uldis Auseklis

Skolas zvans manā dzīvē

Ir pagājuši četrdesmit trīs darba gadi, esmu jau „iesolojusi” devītā gadu desmitā, bet bieži jo bieži skan skolas zvans, kas atgādina, ka ar zvanu skaņām sāku pati sešu gadu vecumā savas skolas gaitas, tāpat pirmo darba gadu skolā.

Atkal un atkal atmiņu klades, laikrakstu slejas pirksti šķir. Skolas zvans manā dzīvē ir kļuvis par nemierīgu jundū. It kā skolas zvans mani mudina iet uz priekšu, neskatoties uz lielo gadu nastu uz pleciem.

Liktenis man ir bijis labvēlīgs, jo savus darba gadus sāku toreizējā Madonas rajonā. Pēc tam darba stundas Rīgas rajonā. Vecumdienas atkal vadu Mētrienā, kur mīt mani tuvie, mīļie.

Darba gadi Mētrienas skolā manu dzīvi ir bagātinājuši ne tikai tiekoties ar bijušajiem skolēniem, bet patīkami tikties arī ar viņu vecākiem, kuri bija vislabākie palīgi un padomdevēji. Mētrienas skolā strādāju no 1966. līdz 1970. gadam. No saviem četrdesmit trīs darba gadiem divdesmit astoņus nostrādāju par vecāko pionieru vadītāju, piecpadsmit – par skolotāju un klases audzinātāju.

Spilgtākais atmiņā no Mētrienas laikiem? Lielu vēribu piegriezta ne tikai mācību darbam, bet laikam pēc mācību stundām – darba audzināšanai, fiziskām nodarbībām, brīvā laika lietderīgai pavadīšanai. Katru gadu notika konkurss „Labākā klase”, kur bez mācību sasniegumiem vērtēja arī sakoptāko klases telpu. Klases kopa paši skolēni. Katrai klasei iedalīja sektoru pie skolas, ko vajadzēja turēt kārtībā. Teritorijas tika iedalītas pie skolas, Brāļu kapos, pie auto pieturas. Nebija tādu bezdarbnieku. Nebija uzsvērtas skolēnu tiesības, bet gan vairāk vajadzēja audzināt skolēnos, kas ir pienākums. Aktīva bija „timuriešu” kustība, darba vasaras periodā. Katru vasaru skolēni kopā ar skolotājiem strādāja kolhoza darbos – ravēšana, siena sagāde. Nebija vajadzīgas nekādas īpašas atļaujas. Vecāki atbalstīja skolēnu darbu. Patīkami atcerēties, ka vecāki nekad nemeklēja vainu skolā. Ļoti laba sadarbība bija ar pagasta padomes priekšsēdētāju Ilmāru Gruduli un kolhoza priekšsēdētāju Anatoliju Dmitrijevu. Nebija pagastā neviena pasākuma, kurā netika ielūgti skolotāji. Lielī svētki tik rīkoti, kad uz Brāļu kapiem brauca kritušo karavīru piederīgie. Katru gadu notika ierindas skates. Tradīcija – tūrisma pārgājieni, ar mērķi tikties ar labākajiem darba darītājiem, kara veterāniem, sabiedriskā darba aktīvistiem. Skolēni varēja iegūt nozīmītes „Jaunais tūrists” un „PSRS tūrists”. Neskaitāmus kilometrus esam mērojuši, lai iegūtu šīs nozīmītes. Spilgtā atmiņā pārgājieni Mētrienā – Jēkabpils. Ceļā pamanījām, ka

E. Rīmša un sk. Junkure 1967. gadā.

Šefs – Zaiga Podiņa.

Šefs – Ilmārs Gruduls.

Šefs – Valentīna Liepiņa.

Šefs – Gunta Baklāne.

mežā ir sācies ugunsgrēks, palīdzējām to nodzēst. Kad nokļuvām gala punktā, sākas liels lietus, paglābāmies kāda saimnieka šķūnītī. Bet ceļš bija jāmēro arī atpakaļ. Ziemā braucām ar slēpēm. Labu slēpju jau toreiz nevienam nebija, tikai pašgatavotas, pie kājas piesietas ar auklām. Organizējām tuvākas un tālākas ekskursijas. Katrai klasei bija arī šefi no pagasta speciālistiem – Ilmārs Grudulis, bibliotekāre Zaiga Podiņa, Gunta Baklāne, Valentīna Liepiņa u.c.

Skolēni strādāja un nopelnīja naudiņu savām vajadzībām. Es pati kopā ar meitu

Astrīdu, tolaik skolnieci, strādājām un nopelnījām klāt divas algas, kas noderēja, lai sapirktu visu nepieciešamo nākamajam mācību gadam.

Skolā tika organizēti dažādi pulciņi. Populārs bija sarīkojuma deju pulciņš. Labi dejotāji bija Aija Špure, Alnis Krēsliņš, Ruta Makare, Indulis Baklāns, Reinis Baklāns, Astrīda Rimša (tagad Jefimova). Dejojāji piedalījās rajona konkursos.

Vasarā organizējām darba un atpūtas nometnes. Pamatā bija biešu ravēšana kolhoza laukos. Nevienam nenāca prātā

teikt, ka tiek pārkāptas bērnu tiesības, skolēni saprata, ko nozīmē pašiem nopelnīt naudu.

Par darba gadiem Mētrienā man ir tikai vislabākās atmiņas. Vēlētos, lai laiks dāvā prieku. Šajā svētku dienā visiem mētrieniņiem novēlu gaišas domas, radošus darbus, atsaucīgus un saprotošus līdzcilvēkus, labām domām pavadītu katru dienu.

Eleonora Rimša,
pensionēta skolotāja
Foto no personīgā arhīva

Skolas gadus atceroties...

Skola – tas nav nams.
Skola – gaišais debesu jums.
Šodien mums,
Rītdien jums
Un pēc gadiem
Visiem, visiem mums.

(L. Liepdruviete)

Skola man vienmēr ir nozīmējusi jaunas zināšanas, jaunas ieceres, pieredzes uzkrāšanu, daudz patikamu atmiņu, bērniņas draugus, dzīvīgumu, čalas, nemieru un skolotāju profesionalitāti.

Manas skolas gaitas aizsākās pirms gandrīz 55 gadiem, 1960. gadā Kalna skolas ēkā, kurā mācījās četrus gadus, vecākajās klasēs mācības turpinājās Lejasskolā, skola bija izvietota divās ēkās. Mana pirmā klases audzinātāja bija Velta Lesiņa, kuras mūžs traģiski aprāvās man vēl sākumklasītēs mācoties. Nākamā klases audzinātāja man bija skolotāja Leokādija Junkure, kas mācīja ne tikai matemātiku, bet arī rokdarbus. Mana pirmā skolas direktore bija Palmira Brice, kas man mācīja iepazīt dabu.

Atmiņā vēl joprojām rakstīšana ar spalvaskātu, tintnīca, kas stāvēja uz sola, tintes pudelītes līdznēsāšana, varenie klekši burtnīcās, jo, lai kā arī centos no tiem izvairīties, tie tomēr atrada laiku un vietu nokļūt visglītākajās burtu un ciparu rindās. Un ja vēl uztraukumā ņēmu rokās dzēšgumiju, tie „izauga” vēl lielāki un dažkārt ...lapā parādījās robs. Tad nu bāriens un asaras bija neizbēgamas. Kādreiz esmu iedomājusies: „interesanti, kādi būtu skolēni, skolas telpas, grāmatas un burtnīcas, ja mūsdienās būtu jāraksta ar tinti un spalvaskātu?” Arvien prātā palikušas glitrakstīšanas stundas – ar kādu piepūli un pacietību nācās veidot savu rokrakstu. Bet tas atmaksājās vēlākajos skolas gados, apgūstot rasēšanu, tehnisko rakstu, zīmēšanu, glīti, saprotami un salasāmi veidojot savus darbus, kā arī visā dzīves laikā. Tā bija arī rakstura, atbildības audzināšana.

No sākumskolas gadiem spilgtā atmiņā skolotāja Dzintara Goba, vienmēr mīļa un smaidīga, Aina Ratniece, vienkārša, bērnu ļoti saprotoša skolotāja, dziedāša-

Kopā ar audzināmo klasi.

nas skolotājs Jūlijs Nusbaums, kas katru stundu man lika „palocīt” balstiņu. Laikam uzskatīja, ka esmu dziedātpējīgs bērns vai gluži otrādi – tāds, ar kuru īpaši jāstrādā. Protams, dažreiz man nepavisam negribējās vienai dziedāt klases priekšā, biju pat neapmierināta. Atceros, kā abi ar Jāni Krēsliņu dziedājām „Es meitiņa kā rozīte”.

Vairāk atmiņu saistās ar vecākajām klasēm, kad jau biju lielāka. Ļoti labi atceros uzņemšanu pionieros. Var, protams, par to visu mūsdienās diskutēt, bet tajā laikā tas mums, bērniem, (vismaz man) bija svinīgs notikums: tev apsien sarkano kaklautu, piesprauž nozīmīti, tu piederī kādai organizācijai. Un kur tad vēl visi pasākumi: 19. maijā svētku uguns kuri, sacensības, pārgājieni, pionieru nometnes... Mana pirmā pionieru vadītāja bija ļoti atraktīvā, jaunā un skaistā Ingrīda Blaške. Vēlāk kopā darbojāmies ar vēl joprojām enerģisko, izdomas bagāto Eleonoru Rimšu. Paldies abām vadītājām par neaizmirstamajām pionieru nometnēm, atceros tās kā vienus no interesantākajiem skolas gadu notikumiem. Īpaši tās, kas notika ārpus ciema robežām: Lazdonā, Madonā, Vestienā. Tas bija vesels notikums: telšu vietu iekārtošana, noformēšana, akmeņu krāsošana, puķu pušķu nostiprināšana.

Līdzī bija arī visdažādākie dabas materiāli, lai skolai atvēlētā telšu novietošanas vieta būtu estētiski noformēta. Un iedomājieties, kāds krāšņums tas bija, kad katra skola savu vietu bija izdaiļojusi! Kā izstādē un pa vidu priecīgi bērni, kas 2 – 3 dienas tur dzīvoja pēc nometnes reglamenta un piedalījās prezentācijās (tolaik gan tādu vārdu nelietoja, tā bija iepazīstināšana ar skolu, priekšnesumi), dažādos sporta un kultūras pasākumos, vakarā sēdēja pie uguns kura, dziedāja, runājās, dejoja... Domāju, ka mūsdienu skolēniem pietrūkst tādas romantikas.

Katru rudeni un pavasari gājām pārgājienos. Tā nebija vienkārši izešana dabā, uguns kura dedzināšana, tie bija pasākumi ar konkrētu mērķi ko jaunu uzzināt, aprakstīt, dokumentēt, pierakstīt atmiņās utt. Mana klase bieži gāja kopā ar mūsu šefu Ilmāru Gruduli. Vācām materiālus par Lielā Tēvijas kara dalībniekiem, pierakstījām viņu atmiņas, iepazīnām sava ciema ģeogrāfiju un vēsturi, rudenos salasījām skolas kopgaldam dzērvenes. Pēc katra pārgājiena tapa apraksti ar mūsu zīmējumiem un fotogrāfijām. Žēl, ka tie nav saglabāti.

Manu skolas gadu ziemas bija daudz bargākas un snīgiem bagātākas kā pat-

laban, tāpēc aktīvi slēpojām, neraugoties uz to, ka nebija pat piemērota apģērba. Klupdami, krizdami, bet braucām gan trasē ap skolu, gan pa tuvākiem un tālākiem pakalniņiem. Neviens nečīkstēja, kaut reizēm sala gan rokas un kājas, ne tikai degungals un vaigi. Arī sporta stundas ziemā gandrīz vienmēr bija ārā: uz slēpēm vai ar ragaviņām.

Fizikultūras skolotājs bija Julians Červers, īsts sporta entuziasts, viņa dzīvesbiedre Ingrīda Čevere man bija vācu valodas skolotāja. Vienmēr esmu priecājusies, ka mani valodas pamati bija ļoti labi, tāpēc pati vēlāk varēju palīdzēt skolēniem apgūt šo svešvalodu.

Ļoti stingra bija skolotāja Ausma Lukstiņa, kas man mācīja bioloģiju un ķīmiju. Vēl joprojām viņas iemācīto neesmu aizmirsusi, uzrakstīšu gan ķīmijas formulas, gan vienādojumus... Viņa bija tā, kas mums mācīja arī lauku darbus. Domāju, ka visi vecākās paaudzes cilvēki atceras vasaras darbošanos skolas izmēģinājumu laucīņos. Katru vasaru mēnesī pāris reizes bija „lauciņu dienas”, kad ravējām un apkopām pavasarī iesēto un iestādīto, veicām novērojumus, eksperimentus, izaudzējot skolas kopgaldam dārzeņus, ko, protams, rudenī paši novācām. Lauciņu dienās gājām kopā ar dežurskolotāju uz mežu lasīt ogas, ko mūsu saimniece Milda Stāraste savārija ievārijumos vai gatavoja kompotus. Tāpat lauciņu dienās uzkopām skolas apkārtni, esmu piedalījusies arī tilta pār Aivieksti sakopšanā. Mūs, skolēnus, aizveda ar vaļēju automašīnu (mūsdienās tas būtu kaut kas ārkārtējs!) līdz Aiviekstei, slaucījām un tīrījām jaunuzcelto tiltu, kas tika uzcelts blakus pārceltovei. Grūti pateikt konkrētu gadu, bet tas bija 60. gadu otrajā pusē.

Mana audzinātāja Junkure bija Skolotāja, ar lielo burtu. Cilvēks, kas visu sevi atdeva tikai skolai. Jā, bezgala stingra, reizēm varbūt pat par daudz, bet vismaz man viņa iedevusi no savas personības neapprakstāmi daudz. Viņa lieliski iemācīja matemātiku, dažāda veida rokdarbus: adīt, tamborēt, šūt un izšūt, veidoja gaumes izjūtu, pienākuma apziņu, kārtību, mācīja spēlēt teātri, deklamēt dzejoļus, galda un runas kultūru. Kopā ar skolotāju izšuvām aizkarus pionieru istabai un tautas tērpu svārkus dežošanai. Protams, skolas laikā jau apgūto neapzinājos, to sapratu vēlāk un iemācīto bieži izmantoju savā pedagoga darba praksē.

Kā ļoti kļu, saulainu un jauku atceros savu latviešu valodas skolotāju Mildu Apsīti. Nekad viņa neienāca klasē straujām kustībām, no viņas vienmēr strāvoja miers. Varbūt mēs, skolēni, bijām rāmāki, skolotājus cienošāki, viņas vadītās stundas man bija patīkamas, jo man patika lasīt grāmatas, rakstīt sacerējumus, pamēģināju pat dzejot. Neesmu ne rakstniece, ne dzejniece,

bet varu savu domu noformulēt saprotami un tas ir arī skolotājas Apsītes nopelns.

Savukārt skolotājas vīrs Arvids Apsīts ievadīja mūs fizikas un rasēšanas gudrībās. Arī viņu atceros kā stingru skolotāju, no kura man reizēm bija bailes. Īpaši tad, kad mums, meitenēm, vajadzēja apgūt virpošanas vai citas zēnu amatu prasmes. Lai kā arī centos teikt, ka man bailes strādāt ar virpu, viņš bija nepieklājīgs. Iemaņas un prasmes bija jāapgūst.

Krievu valodu mācīja skolotāja Anna Dmitrijeva, zinoša, prasīga skolotāja, kas lieliski prata organizēt darbu stundās, pati bija daudz lasījusi un labi pārzināja krievu literatūru. Arī krievu valoda man nekad vēlākajos skolas gados vidusskolā nesaģādāja grūtības.

Laikā, kad mācījās 7. un 8. klasē, sportu sāka mācīt jauna, smaidoša tumšmate, skolotāja Tāle Greine, kas turpināja skolotāja Čevera iesākto (skolotāji Čeveri mainīja dzīvesvietu). Ar viņu bija jautri, braucām uz sacensībām, skolotāja dažkārt atļāva stundā nodarboties ar to sporta veidu, kas nu kuram labāk patika vai padevās.

Zīmēšanu mācīja Juris Gutbergs, kas kādu laiku bija arī pionieru vadītājs. Pats skolotājs ļoti skaisti zīmēja, noformēja skolas stendus.

Dziedāšanu palīdzēja apgūt ļoti interesanta personība, skolotājs Ernests Baltiņš un skolotājs Valdis Balodis, kas pie mums brauca no Ļaudonas vidusskolas un skolotāja Māra Požarska.

Vēsturi mācīja skolotāja Ausma Narisova, viņa prata ieinteresēt, aizraut tā, ka stundas aizskreja nemanot. Bija skolas direktore un kādu laiku pēc skolotājas Čeveres viņa pasniedza arī vācu valodu.

Katru rudenī gandrīz visu septembrī strādājām kolhozā, palīdzējām novākt kartupeļus. Braucām ar vaļēju mašīnu, strādājām visu dienu. Ļoti gardas bija pusdienas: brigadieris atveda maizi, medu un pienu. Paši taisījām ugunsķuru un cepām kartupeļus. Protams, bijām priecīgi, ja kādreiz salūza traktors un varējām vienkārši tāpat pasēdēt vai paspēlēt kādu spēli.

Skolas laiks saistās arī ar atmiņām par vasaras brīvdienām. Tās visi bērni parasti jau no jūnija pirmajām līdz pat augusta pēdējām dienām pavadīja kolhoza darbos: ravējām kartupeļus, bietes, grābām sienu ar zirga grābekļiem, likām sienu gabanās vai zārdos, lielākie bērni veidoja sienu vezumus zirgu pajūgiem vai mašīnu kravas, strādāja šķūņos pie siena padošanas uz panta un siena panta mīdīšanas, iemācījāmies plūkt linus, siet linu kūlišus un likt tos statos, vēl kādi bērni gāja ganīt govīs. Visjaukākie bija braucieni uz kādām tālākām pļavām, kad varējām dzīvot uz vietas vairākas dienas, līdz pļavas nokoptas. Vakari pagāja pie ugunsķura, naktis meklējām jāntārpiņus un smaržīgās naktsvijoles. Ja tuvumā gadijās

kāda upīte, tad peldējāmies, zvejojām zivis. Šad un tad devāmies izjādēs ar zirgiem. Gulējām sienā, stāstījām viens otram jokus, smējāmies, līdz kāds pieaugušais mūs sabāra, un tas ilgi palicis prātā.

Vai mēs daudz nopelnījām? Jā, nedaudz rubļu. Par to sapirkām skolas grāmatas, burtnīcas, rakstāmpiederumus, centīgākie bērni nopelnīja brīvpusdienas skolā.

Prātā palikusi arī Sieviešu dienas svinēšana. Tolaik Mātes dienu nesvinēja un 8. martā, protams, tika sveiktas māmiņas, skolotājas un klases meitenes. Mūsu klasei bija tradīcija apsveikt mammas ar vienādām dāvaniņām. Meitenes arī zēnu mammām pašuva sedziņas vai kaut ko tamborēja, šuvām kastītes no apspeikuma kartiņām. Puiši gatavoja kaut ko no koka arī meiteņu mammām. Un tā visas klases skolēnu māmiņas tika vienādi apdāvinātas, pie tam ar pašdarinātām lietām. Tā mūs mācīja klases audzinātāja, to visu mēs darījām pa brīvajiem brīžiem no rītiem vai pēcpusdienās. Skolotāja allaž bija klāt un palīdzēja, ja kas neveicās. Protams, bija arī svētku koncerts, plaucēti bērzu zariņi vai sniegpulkstenīši.

Otri svētki bija Jaungada eglīte. Ziemassvētkus nesvinēja. Kā parasti skolas zālē bija koncerts, apbalvoja mācībās labākos skolēnus ar grāmatām vai citām dāvaniņām, ciemos nāca Sniegbaltīte, rūķi un Salatēvs. Visi saņēmām saldumus.

Manā skolas laikā bija 4 mācību ceturkšņi, liecības saņēmām arī rudenī un pavasarī.

Mētrienas skola man saistās arī ar laiku, kad tur zināšanas apguva mani bērni Artis un Ilona. 21 gadu pati nostrādāju šajā skolā par skolotāju, mācot bērniem ģeogrāfiju, vācu valodu un ekonomiku, bet tas jau cits stāsts. Tā ir un paliks mana skola, kurā mācījos un strādāju, tāpēc priecājos par labo un ļoti pārdzīvoju par to, kas skolas vērtību grauj.

Mans skolas laiks, tie ir mani gaišmas mirkļi, manas grūtības un vieglums, manas ilgas un cerības, kļūdas un skaidrība, mans sliekšanās un mani spārni. Vienmēr gaišas atmiņas, mīlestība sirdī pret saviem skolotājiem un pateicības vārdi, ko viņiem neesmu skaļi pateikusi.

Svētku brīdī novēlu visiem skolas pedagogiem stipru veselību, lielu pacietību, uzņēmību, gudrību un spēku darboties kopā ar saviem skolēniem, jo tikai pašiem augot un rādot savu labo piemēru, varam palīdzēt bērniem izaugt par īstiem cilvēkiem. Lai Jūsu skolēni par savu skolu pēc gadiem varētu runāt ar lepnumu, par vietu, kur savas dvēseles piepildījuši ar gaišumu, siltumu un zināšanām.

Ināra Krjukova (dzim. Kaufelde),
Mētrienas astoņgadīgās skolas
1968. gada absolvente

Skolas agrāko gadu absolventi

Vasaras vidū Mētrienas pamatskola atzīmēs 150 gadu jubileju. Paredzams salidojums ar bijušo audzēkņu un skolotāju piedalīšanos. Izmantojot gadījumu, piedāvājam, kā tagad teiktu, prezentēt starpkaru brīvās un neatkarīgās Latvijas laika Mētrienas sešklasīgās pamatskolas absolventus, no kuriem daudzi raduši vietu Aizsaulē, citi atrodas cienīgā vecumā, bet visi viņi ir pelnījuši uzmanību un atcerēšanos.

Kā skola raksturota 1930-to gadu vidū? Mētrienas pagasts aizņem 130 kvadrātkilometru lielu teritoriju ar 1787 iedzīvotājiem. Skolas gados esošo bērnu skaits ir 211. Pagastā ir viena pilna pamatskola. Skolu apmeklē 176 bērni, neapmeklē 35, skolas gados esošie, bērni. Sava pagasta skolu apmeklē 164 bērni, citu pašvaldību skolas apmeklē 12 mētrienieši. Savukārt no citām pašvaldībām uz Mētrienas skolu dodas 11 bērni.

Pamatskola izvietota trīs ēkās: 1) „Lejas skola” celta 1876. gadā, 2) „Kalna skola” – 1884. gadā un 3) Skolas papildu ēka – agrākā nespējnieku patversme, kura 1933. gadā, pēc pārbūves, piemērota skolas vajadzībām. „Lejas skola” – mūra, vienkārša, dakstiņu jumts, 26,76 m gara, 13,53 m plata, 3,69 m augsta. „Kalna skola” – mūra, vienkārša un skārda jumts, 20 m gara, 9,23 m plata, 3,69 m augsta. Skolas papildu ēka – mūra, vienkārša un koka jumts, 17,23 m gara, 10,46 m plata, 3,69 m augsta. „Lejas” un „Kalna” skolu jumtu izbūvēs novietotas telpas skolēnu ēdamistabām un guļamistabām, bet skolas papildu ēkas jumta izbūvē – klases telpas 5. un 6. klases skolēniem.

Latvijas Valsts vēstures arhīvā nav iz-

devies atrast ziņas par visiem skolas absolventu izlaiduma gadiem, tāpēc aplūkosim esošos. Aiz absolventa uzvārda un vārda iekavās tiks dots dzimšanas gads un dzīvesvieta. Precētām sievietēm – vīra uzvārds. Dažos teikumos informēsim par absolventa tālāko dzīvesgaitu, viņa likteni.

1 9 2 9 . g a d s

Mētrienas sešklasīgajā pamatskolā ir 105 skolēni, viņus audzina un māca 4 skolotāji: Skolas pārzinis Jānis Kļaviņš (1886) – no 1911. g., skolotāji – Aleksandra Kļaviņa (1892) – no 1915. g., Herta Dāvidsone (1893) – no 1919. g., Ernests Krastiņš (1890) – no 1920. gada. Pastāv noteikums, ka liecības par pamatskolas pilna kursa beigšanu izsniedz: 1) uz gada sekmīgu atzīmju pamata (bez pārbaudījumiem) un 2) uz gada atzīmju un pārbaudījumu pamata. Tiesības iestāties vidusskolās ir tikai tiem, kas kārtējuši pārbaudījumus (eksāmenus).

Pārbaudījumi Mētrienas skolā notika no 24. maija līdz 1. jūnijam. Starp citu, sacerējuma temati latviešu literatūras eksāmenā 1929. g. 24. maijā tika piedāvāti šādi: 1) Rumules, 2) Pirmie pavasara vēstneši, 3) Mūsmājas.

Pavisam Mētrienas pamatskolas pilnu kursu beidza 13 audzēkņi: – 1. **Bīriņš Teodors** (1913, Kauprenieki), 2. **Briņķis Jānis** (1913, Odziena), 3. **Dēgle Jūlija** (1915, Siksala), 4. **Dreiša Milda** (1912, Muižnieki), 5. **Galēna Melānija** (1916, Dekšņi). – Emigrēja uz Austrāliju, 6. **Gravāns Jūlijs** (1910, Indāni) – jūrniece. 7. **Grāvītis Voldemārs** (1912, Beļava), 8. **Kanča Lidija** (1915, Vintieši), 9. **Liepiņš Vladimirs** (1912, Rijzemes) – policists Rīgā, arestēts 1940. g. 10. dec., izsūtīts, miris Krievijā. 10. **Mansone Zelma** (1914, Medņu pag.), 11. **Priedīte Olga** (1914, Vilces), 12. **Smalkā Zenta** (1915, Zaļlauki) precējusies – Āboliņa. Padomju vara pēc kara represēja ar nesamaksājamiem nodokļiem, norikvoja obligātos ceļa remonta darbus. Dzīvoja Mētrienā. Mirusi 2010. gadā. 13. **Zars Jānis** (1912, - ?). Atzīmēts, ka labas sekmes skolā uzrādījuši: Jūlija Dēgle, Milda Dreiša, Melānija Galēna, Lidija Kanča, Zelma Mansone, Zenta Smalkā un Jānis Zars.

1 9 3 1 . g a d s

Skolā mācās 106 bērni un strādā tie paši četri skolotāji. Absolventu skaits nedaudz lielāks – 16. Lūk, viņi:

1. **Andersons Jānis** (1916, Medņu pag.) – padomju varas arestēts 1944. g. 31. dec. kā bijušais aizsargs. 2. **Bauers**

Jānis (1916, Salas), 3. **Briņķe Lidija** (1915, Vintieši), 4. **Deksnis Valdis** (1917, Lielnieki) – iesaukts Latviešu leģionā, pēc kara dzīvoja Vācijā. 5. **Galakrodznieks Dmitrijs** (1916, Dekšņi) – policists vācu okupācijas laikā Madonā. 6. **Grudulis Arvids** (1915, Ozolkalns) – fotogrāfs Mētrienā, 1941. g. februārī pārcēlies dzīvot uz Ļaudonu, Brīvības ielu 20. 7. **Grudulis Roberts** (1917, Odziena) – arestēts 1949. g. 11. maijā, 8. **Kanča Milda** (1916, Vintieši), 9. **Lapsiņa Milda** (1914, Dekšņi), 10. **Lāce Austrā** (1917, Banderi) – precējusies ar „Aizjošnieku” Voldemāru Sauleskalnu, 11. **Lāce Marta** (1915, Banderi), 12. **Lācis Nikolajs** (1915, Kalnalimeni) – miris pašnāvībā 1935. g., 13. **Podiņa Alma** (1913, Mētriņas), 14. **Priede Lūcija** (1914, Kuģenieki) – bērībā guvusi fizisku traumu. Strādāja par kontrolasistenti un zootehniķi, veikalvede Ļūmanos 1977. – 1984. g., dzīvoja Mētrienas „Sprīdišos”. Mirusi 1999. g., 15. **Rinkule Marta** (1915, Tīles) – pienotavas vadītāja Vestienā, 16. **Rubene Apolonija** (1915, Ozolnieki). Precējusies ar „Pamatu” veikalnieku Jāni Sauleskalnu, vēlāk dzīvoja Bērzaunē.

Sacerējuma temati latviešu literatūras eksāmenā bija šādi: 1) Pavasaris skolas dārzā, 2) Andra tēvs, 3) Šķīroties no pamatskolas.

1 9 3 4 . g a d s

Pavisam skolā mācās 139 bērni. Skolotāji ir iepriekšējie, taču kā piektā no 1933. gada 27. oktobra līdz 1934. gada 3. jūnijam, strādā skolotāja – bezdarbiece Anna Zveja. 1934. gada pavasaris atnāca ar 15. maija apvērsumu, kad tika atlaista Saeima un izbeigta daudzo politisko partiju darbība. Ar jauno mācības gadu pārmaiņas skāra arī skolu dzīvi.

Šīni pavasarī Mētrienas sešklasīgo pamatskolu beidza 10 absolventi: – 1. **Bērziņa Zelma** (1915, Grāviši) – pēc kara dzīvoja Kurzemē, 2. **Darkevičs Voldemārs** (1918, Lazdiņas) – padomju varas arestēts 1945. g. 19. oktobrī, 3. **Eglītis Emīls** (1919, Eglītes) – beidzis Malnavas valsts lauksaimniecības vidusskolu 1939. gadā, karojis Latviešu leģionā, emigrējis uz Angliju, kur šobrīd joprojām ir sveiks un vesels, 4. **Krastiņš Bruno** (1919, Kalnaskola) – bijis kadets Latvijas karaskolā, miris pašnāvībā, 5. **Liniņa Milda** (1919, Rijzemes), 6. **Melne Rasma** (1919, Krūmiņi) – precējusies – Novika, ilggadīga vācu valodas skolotāja Kokneses vidusskolā. Joprojām ir sveika un vesela. 7. **Ošs Jānis** (1919, - ?) – atkāpās kopā ar Sarkano armiju 1941. gadā, 8. **Ozoliņš Jānis** (1919, Mauri) – iesaukts Latviešu

kaķumētras piparmētras
pupumētras bišumētras
brūkleņu mētras
melleņu mētras
krūzmētras un visas citas mētras
labas manā Mētrienā

kad man smagi
pieliecos pie tām un tuos

un vēl dažu zaļu brīdi
zaļoju tām līdz
manā Mētrienā
manā Latvijā manā mūžībā

Uldis Auseklis

leģionā, kritis 1944. g. septembrī Liepājā, 9. **Pusplatā Antonija** (1919, Ausmas), 10. **Siekstiņa Velta** (1919, Valtersala).

Atliek piebilst, ka 1934. gada pavasarī ar ļoti labām sekmēm Saikavas Kalna sešklasīgo pamatskolu absolvēja Vilma Saleniece-Pastare (1919, Lejasdūki), ilgus gadus dzīvoja Mētrienā, strādāja kolhozā „Lidums”, leģendāra personība, mūžībā aizsaukta 2014. gadā.

1 9 3 5 . g a d s

Pēc K. Ulmaņa un viņa tuvāko līdzgaitnieku īstenotā 1934. gada apvērsuma, 15. maijs turpmāk tika svinēts kā Atjaunotās Latvijas un Tautas Vienības svētki. Saikavas Kalna sešklasīgās pamatskolas pārzinis Kārlis Grāvis vecāku sapulcē, 1934. gada 30. septembrī, teica: - Esam sanākuši pirmo reizi atjaunotajā Latvijā. Reizē ar tautas šķelšanās un pagrīmšanas izbeigšanos, un visas tautas slāņu apvienošanu radošam, pozitīvam darbam, līdzīga parādība notikusi arī mūsu pagasta skolu dzīvē. Skolas pārveidotas uz lietderības pamatiem. Mētrienas skolai nācās atvadīties no ilggadīgā un izcilā skolas pārzina Jāņa Kļaviņa (1886 – 1964), kuru pārcēla uz Kārdzības pamatskolu. Viņa vietā no Vējavas atnāca Kārlis Eglīte, kas no 1934. gada 27. augusta sāka pildīt Mētrienas skolas pārzina pienākumus. Pārējie skolotāji – Ernests Krastiņš, Herta Dāvidsone, Elza Vitoliņa (prec. Kalniņa, 1911 – 1966) un 24 gadus vecā skolotāja – bezdarbniece Herta Bulate, kas Mētrienā strādāja no 1934. g. 19. oktobra līdz 1935. g. 7. jūnijam. Skolēnu skaits, bez papildskolas – 150. Skolu beidza 14 absolventi: 1. **Deksnis Miervaldis** (1919, Jaunsiļi). Aktīvistis 1940./41. gadā, notiesāts un miris vācu okupācijas laikā, 2. **Eglīte Ilga** (1919, Apšukalni) – precējusies – Riekstiņa. Arestēta 1946. gadā par brāļa pabalstīšanu, kas slēpās mežā no padomju okupantiem. Mirusi 2000. gadā, 3. **Galēna Ilga** (1921, Dekšņi). Mirusi pašnāvībā 1936. gadā, 4. **Grimšs Georgs** (1919, Laipnieki). Aktīvistis 1940./41.g., karoja Sarkanarmijā, invalīds, pēc kara strādāja Madonas aprīņķa izpildkomitejā, 5. **Kalniņa Zigrīda** (1920, Lejaskunci), 6. **Kaufelds Jānis** (1919, Skaldas). Latviešu leģionārs, traģiski miris Vācijā, 7. **Lācis Ilgvars** (1921, Soklenieki). Latviešu leģionārs, pēc kara traģiski gājis bojā Vācijā – Šlezvīgā, 8. **Liepiņš Voldemārs** (1920, Bērlapas) – padomju varas arestēts 1947. gadā, 9. **Lūsis Edvīns** (1921, pienotava „Pamats”), 10. **Niedre Ērika** (1921, Medņu pag.), 11. **Priede Ēvalds** (1919, Rūcāni). Kara laikā nosūtīts Darba dienestā uz Rendaburgu Vācijā, izceļojis uz Kanādu, auto tirgotājs Bramptonā, 12. **Prods Alberts** (1920, Kapusiliņi) – karojis un kritis Sarkanarmijā, 13. **Skubiņš Roberts** (1919, Līvi). Beidzis Cīravas meža skolu, mežsargs,

Foto – Mētrienas 6 – kl. pamatskolas 1936. g. absolventi kopā ar skolotājiem.

1. rindā no kr.: V. Zvaigzne (Aizdēglī), G. Čats (Putniņi), G. Kļaviņa (Jaunzemi), Z. Liepiņa (Rijzemes), A. Ūdre (Skujenieki), V. Sproģe (Vec – Raksala).

2. rindā no kr.: S. Talvinska (Dārzāji), H. Dāvidsone, E. Vitoliņa, skolas pārz. K. Eglīte, E. Krastiņš, V. Lesiņa (Robežnieki).

3. rindā no kr.: I. Namīkis (Dambri), J. Sirsniņš (Simsani), J.- K. Siliņš (Akmeņi), A. Kaufelds (Skaldas), V. Maslobojevs (Riekstiņi).

Foto: A. Grudulis, Mētrienā. 1936.g.

No – LVVA, 2104. f., 1.apr., 9. lieta (2. daļa), 437. lapa.

14. **Skudre Elza** (1919, Limeni) – pēc kara nosūtīta strādāt Jaunciema papīrfabrikā, mirusi 2008. gadā.

Sacerējuma temati latviešu literatūras eksāmenā: 1) Māte un tās nozīme dzīvē, 2) Poruka sirdsskaidrie ļaudis.

1 9 3 6 . g a d s

Šis gads Latvijas politiskajā dzīvē ir iezīmīgs ar to, ka 11. aprīlī Ministru prezidents Dr. Kārlis Ulmanis uzņemas arī Valsts prezidenta pienākumus. Skolas saņem rīkojumu atzīmēt šo notikumu pēc Lieldienām, 15. aprīlī, rīta lūgšanā un tai sekojošā uzrunā. Pēc tam bērni atbrīvojami no kārtējiem klases darbiem. Ulmaņlaikos tiek ieturēts kurss uz latvisku Latviju, pievērsta pastiprināta uzmanība sabiedrības patriotiskai audzināšanai. Mētrienas pamatskolā darbojas 108. mazpulks (izveidots 1933. g.), Latvijas Jaunatnes Sarkanā Krusta pulciņš. Pēc pagasta vecākā Jāņa Zakara ierosinājuma 1. maijā iedēstīta „15. Maija” birze. Iedēstīti 65 ozoli, 250 bērzi, 22 liepas, 12 kļavas un 1 kastanis, pavisam 350 kociņi. Lai paplašinātu skolēnu redzesloku, no 1935. gada tiek rīkotas bērnu ekskursijas uz dažādām Latvijas vietām. 1936. gada jūnija sākumā mētrienieši izbraukā Latgali, kas bagātina viņu pieredzi. Prūsijas un Vācijas valstsvīrs Oto Bismarks (1815 – 1898) esot teicis: – Kungi, es jums pierādu domu, kas mani apskaidroja nevis pie zaļā galda, bet

gan zaļo lauku vidū – tā uzsverdams dzīvās dabas un tiešās pieredzes izcilo nozīmi. Mētrienas pamatskolas skolotāji 1935./36. m.g.: – Kārlis Eglīte (pārzinis), Herta Dāvidsone, Ernests Krastiņš, Jānis Veilands, Elza Vitoliņa. Kristīgās ticības mācīšanai pieņemts ļaudonas pareizticīgo draudzes priesteris Konstantīns Mihailovs, kas ir beidzis Garīgo semināru Rīgā un Teoloģijas institūtu Parīzē. Skolēnu kopskaits (bez pirmskolas) – 171. Madonas aprīņķa tautskolu inspektors Mētrienas pamatskolu 1936. gadā raksturo: - Pie koptgalda 114 bērnu. Zēnu rokdarbi: galdniecība, grāmatu siešana, papes darbi. No skolas dveši pretī rosīgs gars. Skolēnu zināšanas apmierinošas. Par kārtību un tīrību nav ko iebilst. Skolas beidzējiem latviešu valodas eksāmenā vajadzēja rakstīt sacerējumu par šādiem tematiem: 1) Šķīroties no pamatskolas, 2) Vecā un jaunā paaudze R. Blaumaņa „Indrānos”. Mētrienas 6-kl. pamtskolas 1936. gada absolventi: 1. **Čata Gaida** (1921, Putniņi) – pēc tam beigusi ļaudonas divgadīgo lauksaimniecības skolu, lopkopības pārraudze, 2. **Kaufelds Aleksandrs** (1921, Skaldas) – pēc kara bija sagādes aģents Mētrienā, vēlāk dzīvoja ļaudonā, miris 2012. gadā, 3. **Kļaviņa Gaida** (1920, Jaunzemi), 4. **Lesiņa Velta** (1920, Robežnieki) – mācījies Jēkabpils komercskolā, pēc kara skolotāja ļaudonā un Mētrienā, mirusi pašnāvībā 1967. gadā, 5. **Liepiņa Zinaīda** (1921, Rijzemes) – turpinājums 10. lpp.

turpinājums no 9. lpp.

mācījās Jēkabpils komercskolā, bet viņas aicinājums bija medicīna, visu mūžu nostrādāja par medmāsu Rīgā, 6. **Maslobojevs Voldemārs** (1920, Riekstiņi) – pēc kara bija VDK zemākajos amatos pie LVU, miris 1989. g. 7. **Namiķis Imants** (1922, Dambri) – latviešu leģionārs, kritis karā 1944. g. 19. aprīlī, 8. **Siliņš Jānis-Konrāds** (1920, Akmeņi) – mašīnists „Pamata” pienotavā, laukstrādnieks „Ozolniekos”, traktorists Ļaudonas MTS, kombainieris kolhozā „Lidums”, miris 2003. g., 9. **Sirsniņš Jānis** (1921, Simsani) – latviešu leģionārs, kritis frontē 1944. g. 19. augustā, 10. **Sproģe Vilma** (1921, Liepsalas), 11. **Talvinska Soroleja** (1921, Dārzāji) – represēta kā ebrejiete vācu okupācijas laikā 1941. g., 12. **Ūdre Ausma** (1920, Skujnieki) – deportēta 1949. g. 25. martā uz Amūras apg., pirmais vīrs miris apcietinājumā Krievijā. Pēc tam precējusies ar Arnoldu Lindi, strādāja kolhozā „Lidums”, mirusi 1996. g., 13. **Zvaigzne Valentīna** (1919, Aizdēgli) – precējusies ar Jāni Kļaviņu, strādāja kolhozā „Lidums”, dzīvoja Jēkabpilī un Salās, mirusi 2004. gadā.

Šai paaudzei, kā redzams, liktenis sagādājis smagus izaicinājumus. Konrāds Siliņš savulaik bija lielisks aktieris, dziedātājs, dejojājs, apveltīts ar humoru, kas nebija citus aizskarošs. Domājot par viņu nāk prātā erudītais, interesantais teātra kritiķis Gunars Treimanis (1931 – 2008). Viņa atziņa – cilvēka dzīve ir izrāde bez ģenerālmēģinājuma. Radiožurnāliste Alda Briede rakstīja: Gunara bēres bija ļoti intīmas un tajā pašā laikā sabiedriskas. No malas vērojot, varēja likties, ka rit izrāde, kurai bijuši vairāki mēģinājumi. Bet, kā zināms, šādas izrādes notiek bez mēģinājumiem... Šķīrstu ar ziedu klēpjēm nolaižot, atskanēja aplausi: izcilam dzīves aktierim, izcilai atvadu izrādei. Laba aktiera tituls pienācās arī Konrādam Siliņam.

1 9 3 7 . g a d s

Skolu departamenta rīkojums, ka, sākot ar 1936./37. mācības gadu, pamatskolu skolēniem – zēniem, atļauts nēsāt melnas drēbes zēnu cepuru galvassegu ar vienu sidrabotu aukliņu uz apmales, bet skolniecēm – aizsardžu cepuru veidā melna samta galvassegu ar vienu sidrabotu aukliņu uz apmales. Skolotāju sastāvs tāds pats kā iepriekš, izņemot to, ka no 1936. gada 1. oktobra līdz 1937. gada 30. aprīlim strādāja rezerves skolotāja Marija Ozoliņa, jo skolotājs Jānis Veilands slimoja. Viņa zināja stāstīt, ka Mētrienai ir kāda hronika, kuru viņa bija lasījusi. Vārds „Jurjāni” esot no tā, ka tur dzīvojuši Jāni un Juri (mūsu novadnieka Jāņa Brieža informācija). Ar Kultūras Fonda atbalstu Mētrienas pamatskola 1936. gada rudenī ir iegādājusies radioaparātu. Bez

tam skolas rīcībā ir vienas ērģeles, harmonija, viens pianino un viens flīģelis Skolēnu kopskaits – 175 (80 zēni un 95 meitenes). Pirmajā klasē mācās 39 bērni, otrajā – 40, trešajā – 27, ceturtajā – 25, piektajā – 25 un sestajā klasē – 19. Pirmskolu rudenī un pavasarī neilgu laiku apmeklēja 30 bērni. Skolas beidzējiem paredzēti pieci gala pārbaudījumi. Pirmais – latviešu valodā rakstos, 24. maijā temati: 1) Tautas vienības nozīme, 2) Trešais brālis Raiņa „Zelta zirgā” un tautas pasakās. Tālāk, 25. maijā sekoja rakstisks pārbaudījums matemātikā, 26. maijā – mutisks pārbaudījums latviešu valodā, 27. maijā – mutisks pārbaudījums matemātikā un 28. maijā – mutisks pārbaudījums Latvijas ģeogrāfijā. 1937. gada Mētrienas pamatskolas absolventi: 1. **Batrags Elmārs** (1922, Pakalni) – vācu okupācijas laikā iestājies policijas bataljonos, sakāvijs (vai pat nogalinājis) ar kādu vācu virsnieku, ieslodzīts koncentrācijas nometnē, karu beidza kā virsnieks Sarkanarmijā, pēc kara tekstilveikala vadītājs Rīgā, 2. **Batrags Vilberts** (1921, Pakalni) – izturēja iestājpārbaudījumus Madonas ģimnāzijā, bet, veselības problēmu dēļ, no tās jau pirmā pusgadā izstājās. Pazudis bez vēsts Latviešu leģiona rindās, 3. **Bērziņš Voldemārs** (1921, Kauprenieki) – padomju varas arestēts 1948. gadā kā bijušais pašaisargs vācu laikā, brigadieris Mētrienas kolhozā „Ciņa”, dzīvesvieta, kopš 1962. gada, iekļauta Mežāres pagastā, miris 1992. gadā, 4. **Bogdanovs Pāvils** (1921, Ratnieki) – pazudis bez vēsts Latviešu leģiona rindās, 5. **Briņķe Vilma** (1921, Birznieki), 6. **Bumbiere Zenta** (1921, Nespējnieku mājā), 7. **Eglītis Jānis** (1922, Eglītes) – latviešu leģionārs, apbalvots ar Dzelzs Krusta 2. šķiru, pēc kara sagādā vadītājs Šlezvīgas slimnīcā Vācijā, miris 1999. gadā, 8. **Jostiņa Biruta** (1922, Dimanti) – veterinārā ārste, skolotāja, 9. **Kāpostiņš Jānis** (1921, Rūcāni) – bija ļoti sekmīgs skolnieks, mācījās Gulbenes komercskolā, cīnījās Latviešu leģionā seržanta pakāpē, ievainots 1944. gada vasarā, izceļojis uz Austrāliju (?), 10. **Namiķis Jānis** (1922, Timsmāles), 11. **Pakārkle Nanija** (1921, Dreimaņi) – beigusi Vecbebru lauksaimniecības skolu, biškopības speciāliste, strādāja Matkulē, precējusies ar Feldbergu, mirusi 2003. gadā, 12. **Rizga Gaida** (1923, Ozolles) – beigusi Ļaudonas divgadīgo lauksaimniecības skolu, pēc kara bijusi finanšu grāmatvede Mētrienas pagastā, precējusies ar Aleksandru Kaufeldu, dzīvo Ļaudonā, joprojām ir sveika un vesela, 13. **Sermone Elga** (1922, Aizdēgli) – beigusi Ļaudonas divgadīgo lauksaimniecības skolu, precību uzvārds – Ozoliņa, dzīvoja un strādāja Mētrienā, mirusi 2004. gadā, 14. **Siekstiņa Lūcija** (1922, Valtersala) – precību uzvārds – Edelberga, 15. **Lejiņš (Stefanovičs) Arnolds** (1923, Vintieši) – atkāpās kopā

ar Sarkanarmiju 1941. gadā, kritis karā, 16. **Vanags Jānis** (1923, Saltupi) – latviešu leģionārs, kritis karā 1944. g. 19. aprīlī, 17. **Vitoliņš Alberts** (1923, Lieplejas) – cīnījās Latviešu leģionā, dzīvoja un strādāja Mētrienā, miris 1999. gadā.

Mētrienas 6-kl. pamatskolas svinīgajā izlaiduma aktā no valdības puses piedalījās, Izglītības ministrijas ieteiktais Latgales artilērijas pulka pulkvežleitnants Voldemārs Pincers. Absolventi saņēma dāvanas.

1 9 3 8 . g a d s

Uzsākot 1937./38. mācības gadu, Izglītības ministrija izdeva rīkojumu par Latvijas armijas svētku atzīmēšanu skolās: – Sākot ar 1937. gada 11. novembri likt pieminēt lūgšanā kritušos un mirušos brīvības cīnītājus un aizlūgt par Latvijas armiju, Lāčplēša Kara ordeņa kavalieriem un kara invalīdiem. Pēc lūgšanas saņemtu pārskatu par mūsu tautas vēsturiskajām cīņām par savu brīvību un neatkarību, uzaicināt jaunatni kopt un sargāt Lāčplēša garu un tradīcijas. Mētrienas skolotāju sastāvā ir dažas izmaiņas. Skolas pārzinis Kārlis Eglīte no 1937. gada 28. septembra ir spiests savu amatu atstāt un pāriet uz Praulienas četrgadīgo skolu. Viņa vietā tiek nozīmēts Jānis Veilands. H. Dāvidsone, E. Krastiņš, E. Vitoliņa un K. Mihailovs paliek, bet klāt pienāk skolotāji Jānis Bērziņš un Valentīna Reveliņa. Jānis Sauleskalns, veikalnieks un vēlākais „Ozolnieku” mājas saimnieks, no 1937. gada 15. oktobra, bez atalgojuma, skolēniem pasniegta militāro mācību. Viņš savulaik ir beidzis Madonas ģimnāziju un 6. Rīgas kājnieku pulkā ieguvis virsnieka vietnieka pakāpi. Skolu apmeklēja 165 bērni (bez pirmskolas), no kuriem internātā dzīvo 93 un koptgaldu izmanto 124 skolēni. Madonas apriņķa tautskolu inspektora vērojums: – Skolēnu sekmes visumā apmierinošas. Skolotājs Ernests Krastiņš, būdams bābtists, absolūti nepiedalās pagasta sabiedriskā dzīvē. Skolā viss tīrs un glīts. Piegriezta vēriba skolas apkārtnē un mācības dārzam. Skola izvietota trīs ēkās. Skolas beidzējiem, 1938. gada pavasarī, latviešu valodā rakstos piedāvātas šādas tēmas: 1) Kāpēc man jāmīl sava dzimtene?, 2) Sprīdīša iegūtā atziņa par dzīvi un laimi pasaulē. Absolventu saraksts izskatās šāds: 1. **Aizelksnis Osvalds** (1922, Kaktiņi) – latviešu leģionārs, kritis 1944. gada 28. decembrī, 2. **Briedis Jānis** (1923, Dēgli) – 1943. gadā beidzis Madonas ģimnāziju, cīnījies Latviešu leģionā, nonācis amerikāņu gūstā, pēc kara astoņus gadus nodzīvoja Francijā, pēc tam emigrēja uz Kanādu, ļoti aktīvi darbojās Toronto latviešu biedrībā, daudzkārt viesojies dzimtenē, apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeni, joprojām dzīvo sveiks, gadu nāsta uzliek dažus ierobežojumus, 3. **Dzelzītis Kornēlijs** (1921, Akmentāji) – varētu būt

izceļojis uz Angliju, 4. **Gravāns Voldemārs** (1920, Indāni) – latviešu leģionārs, pēc kara un gūsta dzīvojis Kurzemē, 5. **Kasparova Alma** (1919, Sildi) – dzīvojusi Ziemeļkurzemē, 6. **Krasts Jānis** (1923, Āres) – mācījās Madonas ģimnāzijā, iesaukts Latviešu leģionā, kritis 1944. gada 9. augustā, 7. **Krieva Mirdza** (1923, Kalniņi) – dzīvojusi Rīgā, 8. **Krievs Osvalds** ((1923, Kalniņi) – latviešu leģionārs, pēc kara dzīvojis citā pagastā, miris, 9. **Lāce Livija** (1923, Rozas) – veikalveža palīdzē Pamatos, 10. Nagle Anna (1920, Eglītes) – strādājusi Pamata telefona centrālē, precējusies ar Tumanovu, visu laiku mētrieniete, mirusi 2004. gadā, 11. **Ozoliņš Ēvalds** ((1923, Jaunrubeņi) – latviešu leģionārs, kritis cīņā pret boļševismu Austrumu frontē, 1944. gada 18. janvārī, 12. **Pakārkliis Jānis** (1924, Dreimaņi) – beidzis Viesītes arodskolu, iesaukts Latviešu leģionā, šoferis, pabijis padomju filtrācijas nometnē, ilgus gadus dzīvo Rīgā, joprojām ir sveiks un vesels, par viņu apraksts „Latvijas Avīzē”, 2015. g. 1. jūlija numurā, 13. **Purviņa Valentīna** (1924, Eglāji) – precējusies un dzīvojusi Aiviekstes pagastā, no kurienes 1949. gada 25. martā deportēta uz Sibīriju, 14. **Seržāns Imants** (1921, Lelnieki) – latviešu leģionārs, kritis 1944. gada 19. aprīlī, 15. **Smalkā Dzidra** (1923, Zaļlauki) – beigusi lopkopības skolu, precējusies ar Auziņu, dzīvoja Siguldā, mirusi ap 2006. gadu, 16. **Stefanovičs (Lejiņš) Vidvuds** (1924, Vintieši) – beidzis VEF skolu Rīgā, Latviešu leģionārs, izceļojis uz Kanādu, miris Toronto, 17. **Stimbāne Rasma** (1921, Salas), 18. **Tikiņš Valdis** (1923, Dobupi) – latviešu leģionārs, kritis 1944. gada 9. oktobrī, 19. **Viksnīte Silvija** (1923, Aizdēglji) – praktikante Pamata pienotavā, pēc kara strādāja grāmatu veikalos Madonā, Rīgā, dzīvojusi Bauskā, kur arī mirusi, 20. **Vītoļiņš Imants** (1923, Birzmalas) – 1941. gada vasarā vakara kreslā bēgošie sarkanarmieši no automašīnas izšāva uz jaunieša pusi un trāpījums izdzēsa Vītoļiņa dzīvību.

Skolas svinīgajā izlaiduma aktā no valdības puses piedalījās tiesnesis Jānis Bekers. Jānis Briedis vēstulē no Kanādas atcerējās: – Mūsu klasē bijām četri, kuriem veicās ar mācībām – Dzidra Smalkā, Vidvuds Lejiņš (Stefanovičs), Ēvalds Ozoliņš un arī es. Izlaidumā pagasta vecākais Oskars Apsītis pasniedza pulksteņus Dzidrai, man un Vidvudam. Ozoliņš dabūja Gulbenes rajona mazpulku inspektora Olgas Ritumas (dzim. Reveliņa) balvu.

1 9 3 9 . g a d s

Madonas apriņķa skolu valde 1938./39. m.g., caur Apkārtrakstu, dod rīkojumus visiem pamatskolu pārziniem: 1) Valsts un Ministru prezidents Dr. Kārlis Ulmanis, dzimtenes un tēvijas pazišanas padziļinā-

šanai, ir ierosinājis katrā lauku pamatskolā, vīslabāk katrā klases istabā, izkārt pagasta karti. Šo karti zīmē pati skola pēc Mantinieka pagastu kartēm, palielinātā formātā, bet ne pārlietu lielas; 2) Kalpaka bataljona 20 gadu atceres svētki notiks 1939. gada 3. un 4. martā. Tāpat bijušās Ziemeļlatvijas armijas karaspēka vienības šogad atceras savu nodibināšanu pirms 20 gadiem. Skolu valde uzaicina skolu pārzīņus vienā no minētajām dienām, respektīvi, tuvākajā vēstures stundā, iepazīstināt skolēnus ar kalpakiešu un bijušās Ziemeļlatvijas armijas karaspēka vienību cīņu nozīmi un to nopelnus Latvijas atbrīvošanā. Apriņķa tautskolu inspektors Kārlis Lazdiņš 1938./39. mācības gadā apmeklēja Mētrienas 6-kl. pamatskolu un viņa secinājumi ir šādi: – Štata skolotāji ir seši – Jānis Veilands, Jānis Bērziņš, Herta Dāvidsone, Ernests Krastiņš, Elza Vītoļiņa un Aina Zaumane (Valentīna Reveliņa no 1938. g. 5. septembra ir pārgājusi uz Lubānas skolu). Skolēnu skaits, bez pirmskolas, ir 165. Internatā dzīvo 105 bērni, pie koptgalda ēd 129. Sekmes apmierinošas, labākas varēja būt latviešu valodā 1. – 5. klasēs. Jāuzlabo arī rakstība. Kārtība skolā laba. Skola izvietota trīs ēkās, 5. un 6. klasei telpas trūcīgas. Skolas soli veci. Ārsts skolēnu veselību pārbaudījis. Sestās klases beidzējiem gala pārbaudījuma tēmas latviešu valodā rakstos: 1) Darbs ceļ darītāju; 2) Latvietis savas zemes iekarotājs. Sprūdža tēlojums „Sauls lidumā”. Daži jautājumi latviešu valodā mutvārdos (bez gramatikas): 1) K. Ulmaņa „Vilcināšanās slogs” – galvenā doma; 2) A. Brigaderes „Sprīdītis” – personu raksturojumi, ideja; 3) Blaumaņa „Nāves ēnā” – saturs, raksturojumi, ideja, forma; 4) Brāļu Kaudzišu „Mērnīeku laiki” – personu raksturojums, idejas, forma; 5) Poruka „Šķīstīsiņu ļaudis” – saturs, personu raksturojums, u.c. – Otrais uzdevums matemātikā rakstos: – Ceļa labošanai izvesta grants, kas sabērta 200 konusveidīgās kaudzītēs. Katras kaudzītes augstums 90 cm, bet caurmērs – viens metrs. Cik kubikmetru grants izvests ceļa labošanai? Mētrienas 6-kl. pamatskolas absolventu saraksts: 1. **Aizpurvs Pēteris** (1923, Raksala) – 1948. gada decembrī ievēlēts par kolhoza „Drosme” (Raksalā) reķinvedi, uzticēta arī „Sarkanā stūriša” vadīšana, kopsapulču protokolists, 2. **Asarīte Ilga** (1924, Lejnīeki) – Strādājusi Mētrienā, bijusi arī pārdevēja veikalā, 3. **Balode Rita** (1925, Runci) – Beigusi skolotāju institūtu, precējusies ar Zvaigzni, skolotāja Taurupē, mirusi 1999. gadā, 4. **Batrags Imants** (1924, Pakalni) – mežzinis Strenčos mežniecībā, dzīvo Valmierā, ir sveiks un vesels, 5. **Bekers Jānis** (1925, Jauncinaites) – Dzīvoja un strādāja uz vietas, bija „Kāļiņina v.n.” kolhoza brigadieris, vēlāk pārgāja dzīvot uz Pļaviņām, miris 1997. gadā, 6. **Eihentāle Rita** ((1925, Ozoldruvas) – beigusi Jaungulbenes mājturības skolu,

1949. g. 25. martā deportēta uz Sibīriju, atgriezusies dzimtenē, 7. **Kārklīņa Velta** (1925, Pagasta namā) – dzīvoja Zemgalē, pāragri mirusi, 8. **Kļaviņa Zinaida** (1922, Jaunzemi) – dzīvoja Mētrienā, precējusies ar Kraukli, mirusi, 9. **Krastiņš Jānis** (1925, Pamatskolā) – mācījās Madonas ģimnāzijā, mobilizēts Sarkanarmijā, kur kritis, 10. **Lācis Laimdots** (1924, Soklenieki) – latviešu leģionārs, miris no tuberkulozes kara slimnīcā, 11. **Liepiņa Vera** (1923, Rijzemes) – precējusies ar Īviņu, dzīvoja Rīgā, mirusi 2005. gadā, 12. **Lūse Elma** (1924, Pamata pienotava) – trūkst ziņu, Rinkulis Dzintars (1924, Augstaiskalns) – mācījies lauksaimniecības skolā, Latviešu leģionā vada komandieris, vairākkārt ievainots, izturējis smagas kaujas Kurzemē līdz galam, dzīvoja Ziemeļvidzemē, 14. **Seržāne Daina** (1924, Kalnasētas) – lopkope – slaucēja kolhozā „Lidums”, precējusies ar Baumanī, mirusi 2014. gadā, 15. **Siliņa Marta** (1922, Dzervītes) – trūkst ziņu, 16. **Vilups Ēvalds** (1924, Akmeņi) – vācu laika sākumā bija laukstrādnieks „Salās” pie Oskara Apsīša, Latviešu leģionārs, kritis frontē cīņās pret boļševismu, 1944. g. 14. aprīlī.

1 9 4 0 . g a d s

1940. gada 30. aprīlī Mētrienas pamatskolu apmeklēja Madonas apriņķa tautskolu inspektors Lūk, ko viņš redzēja: – Skolēnus māca seši štata skolotāji – Grudulis Voldemārs (skolas pārzinis), Bērziņš Jānis, Dāvidsone Herta, Krastiņš Ernests, Vītoļiņa Elza un jaunpienākusi Brīvkalne Tamāra. Stundu skolotāji – Konstantīns Mihailovs (kristīgā ticība) un Jānis Sauleskalns (militārā mācība). Skolēnu kopskaits (bez pirmskolas) – 156, tai skaitā: 1. klasē – 22 bērni, 2. klasē – 31, 3. klasē – 36, 4. klasē – 30, 5. klasē – 25 un 6. klasē – 12 bērni. Internatā palikuši 20 (ziemā bija 103), pie koptgalda – 100 bērnu. Mācības gada sākumā mainījās skolas pārzinis – Jānis Veilands aizgāja uz Krievkalna skolu pie Kokneses, viņa vietā uz Mētrienu atnāca Voldemārs Grudulis. Atnāca arī viena skolotāja. Skolēnu zināšanas apmierinošas. Sestajā klasē vājāk iet ar gramatiku latviešu valodā. Te jūtam iepriekšējo gadu trūkumi. Arī skolotāja Tamāra Brīvkalne skolā strādā pirmo gadu un vēl nav iestrādājusies. Citos visos priekšmetos sekmes labas. Ārsts bijis tikai vienu reizi. Skola izvietota trīs ēkās, no kurām divas ir nolietojušās. Ziemā bijis diezgan auksti 1. – 2. klašu ēkā (Kalnaskolā). Citi raksturojumi: skolas bibliotēkā bērnu lietošanā ir 992 grāmatas, to starpā no „Draudzīgā aicinājuma” saņemtas 428 grāmatas (43,1 %). Vispār, piecu gadu laikā Mētrienas pamatskola no „Draudzīgā aicinājuma” saņēmusi 697 latus un 627 grāmatas. Bez tam skolai ziedots, vai turpinājums 12. lpp.

turpinājums no 11. lpp.

iegādāts par ziedoto naudu – radioaparāts, divi bareļefi un klavieres. Ko skolēni tolaik lasīja? Atceras zinātāji: – Tie bija maza apjoma stāstiņi bērniem un jaunatnei domātajās sērijās „Jaunības apcirkņi” un „Jaunais zinātnieks” (brošūras par Latvijas ģeogrāfiju un vēsturi), kā arī žurnāli – „Jaunības Tekas”, „Mazās Jaunības Tekas”. Rotaļu un sporta laukuma platība Mētrienas skolā bija 2600 kvadrātmetru platībā (starp Kalnaskolu un Lejasskolu). Meža dienās 1940. gada pavasarī iestādīti 85 koki, 35 metri dzīvžoga, pie skolas iestādīti 3 koki, 4 augļu koki, 6 krūmi un 17 ogulāji. Ceļu apstādījumos, uz vienu kilometru, iestādīti 118 koki. Lai rastos labāka kopaina, nedaudz par skolu statistiku visā Madonas apriņķī. 1939./40. m. g. otrajā pusē apriņķī pavisam bija 64 skolas, tajā skaitā pilnas sešklasīgās pamatskolas – 40, kurās no 1. līdz 6. klasei bija 6416 bērni. Visās sestajās klasēs mācījās 741 skolēns, no kuriem: 1) pamatskolas pilnu kursu beidza, ar tiesībām iestāties vidusskolā – 391 (52,8 %), 2) bez tiesībām iestāties vidusskolā – 223 (30,1 %), 3) pilnu kursu nebeidza – 127 (17,1%). No 267 skolotājiem – 202 bija štata skolotāji, 7 papildus skolotāji, 2 rezerves skolotāji un 56 stundu skolotāji. Madonas apriņķa skolās ir – 49 klavieres, 36 harmoniji, 18 ērģeles, 14 vijoles un

1 čello. Radioaparāti ir 38 pamatskolās. Mētrienas 6-kl. pamatskolas beidzējiem 1940. gada pavasarī bija paredzēti pieci gala pārbaudījumi: Latviešu valodā rakstos – 24. maijā, matemātikā rakstos – 25. maijā, matemātikā vārdos – 27. maijā, latviešu valodā vārdos – 29. maijā un Latvijas vēsturē – 1. jūnijā. Temati latviešu valodā rakstos: 1) Ko dod mums arklis?, 2) „Straumēni” – latviešu lauku sēta.

Absolventu saraksts: 1. **Āboliņa Rasma** (1924, Kalvāres) – strādājusi Krustpils aptiekā, 2. **Briedis Miervaldis** (1926, Dēgli) – leģionā mobilizēts 1944. g. jūlijā un iedalīts majora Ernesta Laumaņa (1908 – 1968) izlūku bataljonā, kas formējās Kusā, Zosēnos un atkāpās uz Kurzemi. Kā ziņnesis, tumšā mežā apmaldījies un nokļuvis krievu gūstā, vēlāk ieskaitīts būvbataljonā, atvaļināts 1947. g. Neklātienē izstudējis inženierzinātnes Leningradā, miris 1980. gadā, 3. **Briška Palma** (1924, Ošenieki) – dzīvoja uz vietas, 4. **Dzelzīte Ilga** (1922, Jaunlejas) – dzīvoja Madonā, strādāja tirdzniecībā, 5. **Kārklīš Jānis** (1924, Beļava) – trūkst ziņu, 6. **Liepiņa Inta** (1926, Šūmani) – beigusi Madonas vidusskolu un tās pedagogisko klasi 1950. gadā, skolotāja un skolas direktore Bērzaunē, precību uzvārds – Šmite, ir sveika un vesela, 7. **Liepiņa Velta** (1924, Bērzlapas) – dzīvoja Rīgā, strādāja grāmatu veikalā, mirusi 2003.

gadā, 8. **Sproģe Milda** (1923, Liepsalas) – trūkst ziņu, 9. **Tomsons Roberts** (1922, Raksala) – mācījies Viesītes arodskolā, bijis labs karikatūrists, 1940./41. gadā viltojis padomju rubļus, piekerts, notiesāts par pretpadomju darbību, 10. **Vanaga Gaida** (1925, Saltupi) – strādāja Madonas telefona centrālē, kopā ar māti devās bēgļu gaitās, dzīvoja ASV, Viskonsinas pavalstī, 11. **Vitoliņa Velta** (1925, Pagalmiņi) – trūkst ziņu, 12. **Vitoliņa Zenta** (1924, Pumpuri) – dzīvojusi Ļaudonā.

Absolventu izlaiduma akti ulmanlaikos skolās noritēja ļoti svinīgi. Tajos piedalījās kāds valdības pārstāvis, slavenāks novadnieks, vietējā pašvaldība, un visi citi, kas to vēlējas. No absolventiem kāds teica at sveikas vārdus. Piemēram, Mētrienā 1936. gadā tie skanēja šādi: – Dārgā piemiņā mēs turēsim savu pirmo skolu. Solāmieš savā turpmākā dzīvē visas savas domas un spēkus veltīt labajam un skaidrajam un strādāt savas tautas un Latvijas labā. Nākošās 6. klases iesveikas vārdi savukārt skanēja – Solāmieš būt centīgi un apzinīgi savā darbā un domās, un visā skolas dzīvē būsīm mazākiem skolēniem par paraugu. Sargāsim un godāsim skolas valsts karogu un celsim skolas slavu.

Austris Apsītis

Tā bija un paliks mana pirmā skola

Mētrienas skola un tāpat arī Mētrienas ciems man vienmēr saistiesies ar bērnbību, tāpēc jo īpaša man ir šī vieta un piedzīvotais no šiem laikiem. Atceroties pamatskolas laikus – tie bija interesanti. Atceros kā skolotājus, tā klasesbiedrus. Vai es biju priekšzīmīgs skolnieks? Laikam nē, un te man jāsmejas par to, ka negribējās mācīties, bija tādi kā saņemšanās periodi un bija arī citi periodi... Es varēju labāk, es to zinu! Lai vai kā – šī mana pirmā skola – skolotāji un draugi man daudz ir devuši turpmākajai dzīvei. Iespējams, ka šie vārdi izklausās diezgan klišejiski, bet citādi grūti to aprakstīt. Gribu teikt lielu paldies skolotājiem, kuri man devuši šīs pirmās zināšanas, pacietīgi tās skaidrojuši un palīdzējuši – es jūs visus atceros!

Kaut kādās pēdējās klasēs pievērsos tā saucamajam skolas ārpusklases darbam – skolas avizes veidošanai. Un tā nebija nejaušība, jo īsi pirms tam sāku tehniski palīdzēt veidot Mētrienas avīzi. Zinot to, ka apkārtējo pagastu skolās jau bija šādi ikmēneša izdevumi, šķita, ka tas beidzot būtu jārealizē arī pie mums un tad tas arī notika – ar skolotāju un skolas biedru atbalstu to sākām veidot. Atceros vienu spilgtu epizodi, kad sarunāju interviju ar tā brīža Valsts prezidentu

Gvido Bergs

Vairu Viķi-Freibergu. Tolaik skolā jau bija internets pieejams, domāju – kādēļ gan nē – būs kaut kas savādāks. Pārsteigums bija, kad saņēmu atbildi uz uzdotajiem jautājumiem – tā bija gara, plaša un personiska – lasot šķita, ka pati prezidente to stāstītu. Laikam pat rajona laikraksts nelielā ziņā bija pieminējis, ka mētrieniešiem intervija ar Valsts prezidentu. Jāatzīst, ka joprojām ik pa laikam elektroniskajā vidē mēdzu lasīt „Mētrienas Dzīves” avīzi, tādas sentimentālas atmiņas.

Tobrīd skolā ienāca „jaunās tehnoloģijas” – datori – tas man tobrīd aizsākās kā hobijs. Citiem brīvajā laikā basketbols

vai futbols, man tie bija – kompji”. Tiesa – jāatzīst, ka mana šī brīža nodarbošanās, kas ir arī mans hobijs un dzīvesveids, ir saistīts ar daudz aktīvākām, veselīgākām un interesantākām nodarbēm par sēdēšanu pie datora.

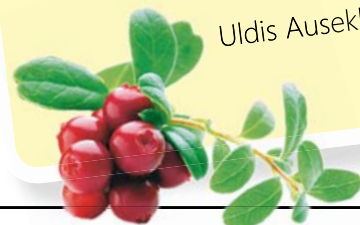
Lai mums visiem izdodas!

Gvido Bergs

Foto no personīgā arhīva

šai vietā, ko par Mētrieni sauc,
es eju ar mētru pie cepures,
un tad jau mūžu te noiet ir ļauts –
šai vietā, ko par Mētrieni sauc,
tāpat kā citur, puteņi kauc
un zīles visādas vēstis nes –
šai vietā, ko par Mētrieni sauc,
tur mani mētra pie cepures...

Uldis Auseklis

Skola ir dzīvība pagastā

Es, Leontīne Ilgsaliete (dzimusi Āboliņa), uzsāku mācības Mētrienas 7- gadīgajā skolā 1948. gada rudenī. Manas tēva mājas atradās Beļavas pusē. No rudens puses uz skolu nācās nākt kājām, tie bija desmit kilometri. Autobusu toreiz nebija, kas aizvzina uz skolu un atpakaļ. Vēlāk dzīvoju internātā, kur tika nodrošināta ēdināšana, tikai pusdienās gan, pārējās ēdienreizēs iztikām ar to, kas paņemts no mājām. Elektriķu skolā nebija, mācījāmies pie petrolejas lampām. Mana pirmā klase atradās Lejasskolā, vēlāk Kalnaskolā. Audzinātāja bija skolotāja Ausma Roze, kuru 1949. gada 25. martā izsūtīja uz Sibīriju. Arī daudziem mūsu skolas skolniekiem un klasesbiedriem bija nolemts ceļš un turieni. Mūs, internātā dzīvojošos, agri no rīta modināja, lai pošamies ceļā, pārējos savāca pa ceļam uz skolu vai mājās, kopā ar vecākiem. Tā tika izpostītas daudzu mētrieniešu dzīves un viņu bērnu likteņi, daudzus vairs nav izdevies satikt.

Dzīve turpinājās tālāk. Arī skolas dzīve. Mainījās pagasta vadība.

Nākamās manas audzinātājas bija skolotājas Skaidrīte Zālite, Dzintara Osmane, kas manā atmiņā palikusi visvairāk. Viņa centās iemācīt daudz ko vairāk bez tiešajām mācībām. Iesaistīja mūs pašdarbībā, vingrojām, spēlējām teātri, iestudējām īsas ludziņas, deklamējām dzejoļus. Atceros, ka vislielākā ietekme bija matemātikas skolotājam Voldemāram Briedim, mums pazīstamā dzejnieka Leona Brieža tēvam. Man grūti bija apgūt matemātiku, sevišķi algebru. Nācās iet pēc stundām pie skolotāja uz dzīvokli „Grantiņos”. Papildus tika uzdots risināt uzdevumus, apgūt formulas, kamēr radās saprašana, priekšmeta apgūšana.

Skolā vispusīga bija sporta dzīve kopā ar skolotāju Jāni Gailīti.

Mācībās teicamniece nebiju, mācījos viduvēji, domāju, ka sevišķas raizes skolotājiem nesagādāju. Mums, skolniekiem, bija respekts pret saviem skolotājiem, nekad nevarējām pat iedomāties atļauties kaut kādas rupjības, bravūribu, disciplīnas pārkāpumus. Atklāti smēkēt, kā tagad atļaujas darīt zēni skolā. Nekad otru nepazemojām. Bieži arī vecāku attieksme ir vienaldzīga pret bērnu uzvedību. Skolnieki atceras savas tiesības, bet pienākumus aizmirst.

Gribētos, lai mūsu skolā viss būtu labākajā līmenī, kur mācītos priekšzīmīgi skolnieki, strādātu zinoši skolotāji. Tagadējo dzīves līmeni nevar salīdzināt ar tiem tālajiem gadiem, kur aizritēja mani skolas gadi Mētrienas skolā. Tagad ir tik daudz izaugsmes iespēju, iespēja doties eks-

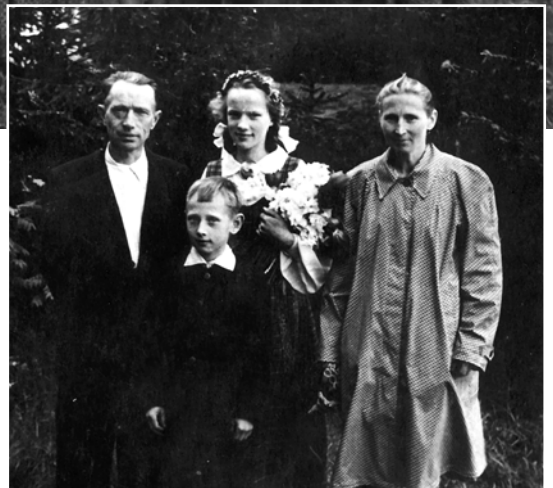
Izlaidums 1955. gadā. Kopā ar vecākiem un skolotājiem. Direktore Lūcija Rubene (vidū).

No kreisās: Leontīne Āboliņa, Ināra Pabrūkle, sk. Olga Danovska, Mirdza Balode, Ausma Mūrmane.

kursijās, piedalīties konkursos sava redzesloka paplašināšanai. Vajag tik gribēt izmantot. Novēlu, lai mūsu skola pastāvētu mūžīgi, lai pagastā dzirdamas jauniešu balsis, lai viņi iekļautos pagasta dzīvē. Skola ir dzīvība pagastā.

Leontīne Ilgsaliete

Izlaidums 1955. gadā. Leontīne kopā ar mammu Zentu, tēti Aleksandru un brāli Gunti.

Spēles karstās smiltīs

Mētrienas volejbolisti nometnē Ļaudonā.

Mētrienas volejbolisti enerģiski turpina dalību pludmales volejbola sacensībās. 20. jūnijā Katrīnas kausa izcīņas sacensībās Alūksnē startēja divi mētrieniešu pāri. Armands Grudulis ar Jurģi Seržānu un Andris Seržāns ar Edmundu Maltu spēcīgajā konkurencē godalgotas vietas neieguva.

1. jūnijā Madonas pilsētas atklātā pludmales volejbola čempionāta 3. kārtā Arturs Fridrihsons ar Jurģi Seržānu un Andris Seržāns ar Edmundu Maltu neiekļuva pirmrindnieku vidū. Tomēr Artura un Jurģa 6.vieta ir panākums. Jauniešu grupā no Mētrienas dalību ņēma Kristiāns Vincents Grudulis, Mareks Jermakovs, Roberts Kamarūtis, Brajens Semjonovs un Norberts Aleknavičs. Augstus rezultātus nesasniedza, bet atzinība zēniem par drosmi un uzņēmību.

5. jūlijā pludmales volejbola turnīra 1. kārtā Rēzeknē spēles paveicās abiem mētrieniešu duetiem. Jurģis Seržāns ar Armandu Gruduli dalīja piekto sesto vietu, bet Andris Seržāns ar Edmundu Maltu septīto astoto vietu. 24 komandu konkurencē labi rezultāti.

Daudzus gadus Mētrienas volejbolistu izaugsmē ieguldījumu deva Madonas 2. vidusskolas direktors Valentīns Raks-

Edgars Točs – 2014./2015. sezonas Latvijas čempions.

tiņš. Tagad arvien lielāku ieguldījumu atstāj Ļaudonas vidusskolas direktors Guntis Lazda. 2. – 5. jūlijā Ļaudonas vidusskolā notika jauno volejbolistu treniņnometne. Treniņos piedalījās četri Mētrienas jaunieši, kurus nodarbībām organizēja Līga Pastare, Mētrienas pamatskolas sporta skolotāja.

Arvien savu sportisko formu tālāk attīsta augstākos rezultātus no mētrieniešiem sasniegušais Edgars Točs. Pārī ar Rihardu Finsteru uzvarēja vienā no Igaunijas čempionāta kārtām. Vēl lielāka mēroga panākums Austrumeiropas valstu pludmales volejbola sacensību Viļņas posmā. Arī tur Edgars un Rihards parliecināši pirmie.

Ilmārs Grudulis

Foto no Ilmāra personīgā arhīva

Mednieku sapulcē un medībās

Divdesmit divi mednieki piedalījās Mētrienas mednieku sapulcē 20. jūnijā. Par 2015./2016. gada medību sezonas nomedijamo dzīvnieku limitiem ziņoja mežzinis Māris Macijevskis. Limiti līdzīgi kā iepriekšējā sezonā. Mētrienas kolektīva medību iecirkņa platība ir 6692 ha, tajā skaitā mežs 3379 ha. Šajā platībā atļauts nomedīt 46 % no uzskaitītajiem aļņiem, kas sastāda 18 dzīvniekus. No tiem medijami deviņi teļi. Staltbrieži medijami 32% no kopskaita. Tie ir 5 bulļi, deviņas govīs un septiņi teļi. No 160 uzskaitītajām stirnām atļauts nomedīt 12 ažus un 24 kazas vai kazlēnus. Vislielākais nomedīšanas limits ir meža cūkām – 105 dzīvnieki. Tā ir cenšanās maksimāli samazināt cūku skaitu sakarā ar Āfrikas cūku mēra izplatīšanos. Jaunie medību noteikumi paredz ieviest medībās marķieru sistēmu. Kā to darīt un par dokumentācijas pareizu aizpildīšanu skaidroja Māris Macijevskis.

Stirnāžu atšaušanu nolēma veikt četrās medību reizēs no 20. līdz 22.jūnijam. Sapulcē lēma par izmaiņām kolektīva mednieku personālsastāvā. Ēriks Krasts lūdza anulēt viņa dalību Mētrienas kolektīvā, nodotot pilnvaras dēlam. Kolektīva sapulce nolēma uzņemt par biedru kolektīvā Kristapu Krastu. Kolektīvā joprojām spēkā ir noteiktais maksimālais mednieku skaits. Sapulce nolēma noraidīt Medņuriesta iecirkņa lūgumu slēgt sadarbību ar Mētrienas medību iecirkni kā neatbilstošu Mētrienas interesēm.

Kolektīvs atbalstīja valdes priekšsēdētāja Jāņa Tropa ierosinājumu par saldējamās iekārtas iegādi nošauto meža cūku uzglabāšanai sakarā ar Āfrikas cūku mēra izplatīšanos.

Pēc sapulces mednieki devās stirnāžu medībās. 20. jūnija vakarā āži krita pēc Ilmāra Logina, Mareka Platača, Intara Jurģa šavieniem. 21. jūnija rītā trāpīgākie bija Jānis Trops un Kaspars Rozītis, bet tās pašas dienas vakarā Bruno Radziņš un Viktors Mutors. 22. jūnija rīts atnesa veiksmi Krišjānim Rozītim un Jānim Beinarovičam. Izcilas trofejas mednieki neguva. Pēc garuma lielākos buka ragus guva Juris Jefimovs, Kaspars Rozītis un Mareks Platačs. Simetriski glītus ragus ieguva Viktors Mutors un Jānis Trops. Iegūto medījumu gaļu kristīgi sadalīja visu stirnāžu medību dienu dalībnieku vidū.

7. un 8. jūlijs bija veiksmīgi Jānim un Uģim Irbēm. Uģis pie Plēšām nošāva divas pērnā gada meža cūkas, bet Jānis vienu.

Ilmārs Grudulis

Latvijas Ornitoloģijas biedrība Mētrienā

Divdesmit divi dažādu Latvijas skolu audzēkņi no 29. jūnija līdz 3. jūlijam Mētrienas pagastā darbojās bērnu un jauniešu nometnē „Gribu būt ornitologs”. Nometne atradās Mētrienas pamatskolas telpās. Darbības zonā purvi, meži, lauki un ūdeņi visā pagasta teritorijā. Nometnes vadītāja Daiga Brakmane.

4. un 5. jūlijā notika Latvijas Ornitoloģijas biedrības Ģimeņu diena. Ieradās jauniešu vecāki un biedrības vadošo darbinieku grupa. No Mētrienas piedalījās biedrības biedri Nellija Kuze un Ilmārs Grudulis. Pasākuma dalībniekus uzrunāja žurnāla „Putni dabā” galvenais redaktors Agnis Bušs un vārdu deva biedrības valdes priekšsēdētājam Viesturam Ķerus. Priekšsēdētājs aicināja turpināt dalību stārķu ligzdu uzskaitē, ziņu vākšanā par gājputnu atlidošanu, Latvijā ligzdojošo putnu uzskaitē. Ornitologa Andra Dekanta tēma bija par Eiropā ligzdojošo putnu atlanta izmantošanu un papildināšanu. Daigas Brakmanes vadītie jaunie ornitologi paši pastāstīja, ar ko nodarbojušies katrā nedēļas dienā. Pirmdien griežu ķeršanas un gredzenošanas praktika. Putnu noteikšanas un gredzenošanas nodarbības otrdien. Trešdien dižkoku mērīšana un bišu māšu iezīmēšana. Ceturtdien pūču barības izpēte. Putnu uzskaites metodes. Ūdensputnu sugu noteikšana. Piektdien notika augu pētīšana. Koku sugu atšķiršana. Piemēram, gobas un vīksnas atšķirības.

Dabas aizsardzības pārvaldes inspektors Dagnis Vasiļevskis atgādināja, ka Mētrienas pagastā ietilpst daļa no 1982. gadā dibinātā Teiču dabas rezervāta 19 tūkstošiem hektāriem. Rezervātu apdzīvo melnkaklu gārgales (rezervāta emblēmā), dzērves, melnie stārķi, medņi, trīspirkstu dzeņi, bikšainie apogi, dzeltenie tārtiņi, pūces, rubeņi. Vienā naktī pārlidojumā tika uzskaitītas 18 tūkstoši zosis.

Ļoti interesants bija Mētrienas izcelsmes ornitologa Jāņa Ķuzes stāstījums. Viņš dabas fonda ietvaros strādā pie interneta kameru izvietojanas un apkalpošanas lielo plēsīgo putnu ligzdošanas vietās. Kameru izmantošanā ir cieša sadarbība ar igauņiem.

Makšķernieki vasaras tveicē

Pēc vēsākām, kā parasti, maija un jūnija pirmās puses dienām, jūnija pēdējā dekādē palika arvien siltāks. Jūlijs jau sākās ar īstu karstumu, kad dienas gaisa vidējā temperatūra pietuvojās trīsdesmit grādiem. Vasaras karstumā makšķernieki izmanto agrus rītus un vēlus vakarus, lai tiktu pie labākiem lomiem. Dienas vidū reti var kaut ko noķert. Ne velti makšķernieki Dainis Trops stāstīja, ka marta mēnesī guvis labākus lomos nekā jūnijā un jūlija pirmajā pusē.

27. un 28. jūnijā Mētrienas pagasta

Ģimeņu dienas pasākums. Kreisajā pusē Ilmārs Grudulis.

Ar bērniem darbojas Jānis Kuze.

Ļoti interesants bija Mētrienas izcelsmes ornitologa Jāņa Ķuzes stāstījums. Viņš dabas fonda ietvaros strādā pie interneta kameru izvietojanas un apkalpošanas lielo plēsīgo putnu ligzdošanas vietās. Kameru izmantošanā ir cieša sadarbība ar igauņiem.

Ļoti interesants bija Mētrienas izcelsmes ornitologa Jāņa Ķuzes stāstījums. Viņš dabas fonda ietvaros strādā pie interneta kameru izvietojanas un apkalpošanas lielo plēsīgo putnu ligzdošanas vietās. Kameru izmantošanā ir cieša sadarbība ar igauņiem.

Ļoti interesants bija Mētrienas izcelsmes ornitologa Jāņa Ķuzes stāstījums. Viņš dabas fonda ietvaros strādā pie interneta kameru izvietojanas un apkalpošanas lielo plēsīgo putnu ligzdošanas vietās. Kameru izmantošanā ir cieša sadarbība ar igauņiem.

Ļoti interesants bija Mētrienas izcelsmes ornitologa Jāņa Ķuzes stāstījums. Viņš dabas fonda ietvaros strādā pie interneta kameru izvietojanas un apkalpošanas lielo plēsīgo putnu ligzdošanas vietās. Kameru izmantošanā ir cieša sadarbība ar igauņiem.

Ļoti interesants bija Mētrienas izcelsmes ornitologa Jāņa Ķuzes stāstījums. Viņš dabas fonda ietvaros strādā pie interneta kameru izvietojanas un apkalpošanas lielo plēsīgo putnu ligzdošanas vietās. Kameru izmantošanā ir cieša sadarbība ar igauņiem.

Ļoti interesants bija Mētrienas izcelsmes ornitologa Jāņa Ķuzes stāstījums. Viņš dabas fonda ietvaros strādā pie interneta kameru izvietojanas un apkalpošanas lielo plēsīgo putnu ligzdošanas vietās. Kameru izmantošanā ir cieša sadarbība ar igauņiem.

Ļoti interesants bija Mētrienas izcelsmes ornitologa Jāņa Ķuzes stāstījums. Viņš dabas fonda ietvaros strādā pie interneta kameru izvietojanas un apkalpošanas lielo plēsīgo putnu ligzdošanas vietās. Kameru izmantošanā ir cieša sadarbība ar igauņiem.

Ļoti interesants bija Mētrienas izcelsmes ornitologa Jāņa Ķuzes stāstījums. Viņš dabas fonda ietvaros strādā pie interneta kameru izvietojanas un apkalpošanas lielo plēsīgo putnu ligzdošanas vietās. Kameru izmantošanā ir cieša sadarbība ar igauņiem.

Ļoti interesants bija Mētrienas izcelsmes ornitologa Jāņa Ķuzes stāstījums. Viņš dabas fonda ietvaros strādā pie interneta kameru izvietojanas un apkalpošanas lielo plēsīgo putnu ligzdošanas vietās. Kameru izmantošanā ir cieša sadarbība ar igauņiem.

Ļoti interesants bija Mētrienas izcelsmes ornitologa Jāņa Ķuzes stāstījums. Viņš dabas fonda ietvaros strādā pie interneta kameru izvietojanas un apkalpošanas lielo plēsīgo putnu ligzdošanas vietās. Kameru izmantošanā ir cieša sadarbība ar igauņiem.

Ļoti interesants bija Mētrienas izcelsmes ornitologa Jāņa Ķuzes stāstījums. Viņš dabas fonda ietvaros strādā pie interneta kameru izvietojanas un apkalpošanas lielo plēsīgo putnu ligzdošanas vietās. Kameru izmantošanā ir cieša sadarbība ar igauņiem.

Ļoti interesants bija Mētrienas izcelsmes ornitologa Jāņa Ķuzes stāstījums. Viņš dabas fonda ietvaros strādā pie interneta kameru izvietojanas un apkalpošanas lielo plēsīgo putnu ligzdošanas vietās. Kameru izmantošanā ir cieša sadarbība ar igauņiem.

Ļoti interesants bija Mētrienas izcelsmes ornitologa Jāņa Ķuzes stāstījums. Viņš dabas fonda ietvaros strādā pie interneta kameru izvietojanas un apkalpošanas lielo plēsīgo putnu ligzdošanas vietās. Kameru izmantošanā ir cieša sadarbība ar igauņiem.

Ļoti interesants bija Mētrienas izcelsmes ornitologa Jāņa Ķuzes stāstījums. Viņš dabas fonda ietvaros strādā pie interneta kameru izvietojanas un apkalpošanas lielo plēsīgo putnu ligzdošanas vietās. Kameru izmantošanā ir cieša sadarbība ar igauņiem.

Ļoti interesants bija Mētrienas izcelsmes ornitologa Jāņa Ķuzes stāstījums. Viņš dabas fonda ietvaros strādā pie interneta kameru izvietojanas un apkalpošanas lielo plēsīgo putnu ligzdošanas vietās. Kameru izmantošanā ir cieša sadarbība ar igauņiem.

Ļoti interesants bija Mētrienas izcelsmes ornitologa Jāņa Ķuzes stāstījums. Viņš dabas fonda ietvaros strādā pie interneta kameru izvietojanas un apkalpošanas lielo plēsīgo putnu ligzdošanas vietās. Kameru izmantošanā ir cieša sadarbība ar igauņiem.

Ļoti interesants bija Mētrienas izcelsmes ornitologa Jāņa Ķuzes stāstījums. Viņš dabas fonda ietvaros strādā pie interneta kameru izvietojanas un apkalpošanas lielo plēsīgo putnu ligzdošanas vietās. Kameru izmantošanā ir cieša sadarbība ar igauņiem.

Ļoti interesants bija Mētrienas izcelsmes ornitologa Jāņa Ķuzes stāstījums. Viņš dabas fonda ietvaros strādā pie interneta kameru izvietojanas un apkalpošanas lielo plēsīgo putnu ligzdošanas vietās. Kameru izmantošanā ir cieša sadarbība ar igauņiem.

Ļoti interesants bija Mētrienas izcelsmes ornitologa Jāņa Ķuzes stāstījums. Viņš dabas fonda ietvaros strādā pie interneta kameru izvietojanas un apkalpošanas lielo plēsīgo putnu ligzdošanas vietās. Kameru izmantošanā ir cieša sadarbība ar igauņiem.

Ļoti interesants bija Mētrienas izcelsmes ornitologa Jāņa Ķuzes stāstījums. Viņš dabas fonda ietvaros strādā pie interneta kameru izvietojanas un apkalpošanas lielo plēsīgo putnu ligzdošanas vietās. Kameru izmantošanā ir cieša sadarbība ar igauņiem.

Ļoti interesants bija Mētrienas izcelsmes ornitologa Jāņa Ķuzes stāstījums. Viņš dabas fonda ietvaros strādā pie interneta kameru izvietojanas un apkalpošanas lielo plēsīgo putnu ligzdošanas vietās. Kameru izmantošanā ir cieša sadarbība ar igauņiem.

Ļoti interesants bija Mētrienas izcelsmes ornitologa Jāņa Ķuzes stāstījums. Viņš dabas fonda ietvaros strādā pie interneta kameru izvietojanas un apkalpošanas lielo plēsīgo putnu ligzdošanas vietās. Kameru izmantošanā ir cieša sadarbība ar igauņiem.

Šajā jomā Latvija ir tālāk tikusi par Igauniju. Tiek izmantota viena no pasaulē labākajām novērošanas sistēmām. Tā tehniski ir ļoti sarežģīta. Stāstīja par savu darbu pie melnā stārķa un zivju ērgļa ligzdām. Sevišķi sīki pakāvējās pie 2015. gada novērojumiem jūras ērgļa ligzdošanas vietā. Jānis Kuze demonstrēja kokos kāpšanas ekipējumu un fotografēšanas rīkus.

Vēl 4. jūlijā notika virkne nodarbību ornitoloģijas laukā. Vakarā sikspārņu pētnieks Gunārs Pētersons vadīja nakts ekskursiju lidojošo pelu meklējumos. 5. jūlija rītā notika putnu vērojumu gājiens, pēc kura dalībnieki devās projām no Mētrienas uz savām dzīves vietām. Paldies par Mētrienā organizēto darbu nedēļu LOB dalībniekiem. Vēlam iesaistīties turpmāk arī dabas mīļotājiem no Mētrienas pagasta.

Atzinība LOB darbiniekiem Agnim Bušam un Jānim Ķuzem par savlaicīgi sagādātajām pasākuma fotogrāfijām.

Ilmārs Grudulis

Foto no LOB fonda materiāliem

makšķernieku izlases komanda – Rolands Kaļeņņikovs, Genādijs Sinkēvičs un Ingars Vestfāls piedalījās Latvijas amatieru

Daiņa Tropa Aiviekstes sapali.

komandu pludiņmakšķerēšanas sacensībās. Makšķerēšana notika Aiviekstes upē Ļaudonas un Kalsnavas pagastu teritorijās. Mētrieniešiem labus lomos noķert neizdevās. Rolands bija visai neapmierināts, jo daļa no makšķerniekiem jau iepriekš zināja par upes posmu, kurā notika sacensības. Daļai tas bija noslēpums, radot nevienlīdzīgus apstākļus sacensībās.

Ilmārs Grudulis

Foto – Dainis Trops

Ciemos pie pagasta gados cienījamākās iedzīvotājas

7. jūlijā ap pusdienlaiku kopā ar avīzes redaktori Solvitu dodamies uz Liepu ielu 1. Tur dzīvo Mētrienas pagasta gados cienījamākā iedzīvotāja Alise Briņķe. Kā parasti ļoti darbīga. Sastopam ravējot puķu stādījumus, kuru apkārt Alises meitas Aijas dzīvojamajai mājai ir ļoti daudz. Ilgus gadus skaisto ziedu kopēja Alise ir arī vecākā pagasta iedzīvotāja.

Alises garais mūžs atspoguļo Mētrienas pagasta vēsturi. Dzimis Odzienas muižas vienā no Vintiešu pusmuižas dzīvojamajām ēkām. Vecās ēkas sen vairs nav. Beigusi Mētrienas pamatskolas visas sešas klases. Arī abas māsu mācījās Mētrienā. Pagājušā gadsimta pirmajos gados savas pirmās zinības pagasta pamatskolā apguva Alises tēvs un māte. Tajā laikā Kalnaskolas ēkā bija pirmās divas klases, bet Lejasskolas ēkā četras klases. Vienai no māsām krustmāte bija Odzienas muižas īpašnieka Klota meita, kuru tautā dēvēja par Preileni. Viņa līdz 1939. gada vāciešu repatriācijai dzīvoja Beļavas pusmuižā.

Sabiedriskais gars Alisē tika ieaudzināts jau skolā. Viņa dziedāja Kļaviņa vadītājā korī un spēlēja teātri. Kļaviņa kundzes un skolotājas Dāvidsones režijā. No 1922. gada Alises mājas bija Mētrienas „Augstaiskalns”, krietnu gabalu aiz Lūmāniem Ratišu

Alise Briņķe savā puķu dārzā.

virzienā. Tēvs paņēma bankā aizdevumu. Lūmānu gateri zāģēja dēļus, lai uzbūvētu dzīvojamo un saimniecības ēkas. Pēdējo aizdevuma daļu Alise atmaksāja jau vācu okupācijas laikā.

Alise Briņķe „Augstajākalnā” nodzīvoja līdz piecdesmito gadu otrajai pusei, kad pārnāca darbā uz lielsaimniecību „Lidums”. Līdz pat mūsu dienām viņa ir darbigas dzīves pazinēja. Atzinīgi vērtēta un cildināta. Pagasta svētku un skolas salidojuma dalībniekiem Alise Briņķe vēl veselību, dzīvesprieku un sabiedrisku rosību.

Ilmārs Grudulis
Solvitas Stulpiņas foto

*Vēlos, lai gaišums ap Tevi strāvo,
mīļums kā vasaras kameņus dūc,
ievijot acīs smaīdu un prieku,
kad tu saulainus ziedus plūc.
Un visskaistākais sapnis lai
aiznes
tieši sirdī, kur mirdzums liegs.*

/Daiga Lapāne/

Sveicam augusta jubilārus!

Mārtiņam Ūdrim	01.08.	25
Andrejam Frolovam	15.08.	30
Dacei Bušai	20.08.	35
Lilīnai Iesalniecei	09.08.	45
Aldim Tupiņam	03.08.	65
Jānim Freijam	10.08.	75

Spriež mazie Pirmsskolas grupiņu „eksperti”

Kas ir salidojums?

- Pasākums, kur var dejot uz skatuves.
- Svētki skolai.
- Kad lido lidmašīnas.
- Tas ir, kad list lietus.
- Laikam svētki, puķes un dāvanas.
- Kad cilvēki lido uz ārzemēm.

Ko dara salidojumā?

- Paskatās, kā mēs dzīvojam.
- Dzied, dejo.
- Daudzi, daudzi sabrauc, skatās, kā citi dejo.
- Ēd pirāgus.
- Cep parastās pankūkas un ēd ar krējumu.
- Pucējas un skraida.
- Meklē zaķa olas.
- Apskatās un iet projām.

Kāpēc vajag organizēt salidojumu?

- Lai cilvēkiem būtu prieks.
- Lai apskatītu visu Mētrienā.
- Lai būtu mums visiem svētki.
- Lai atcerētos visu, kas bijis.
- Lai būtu, kur iet.

Kam noteikti jāierodas salidojumā?

- Visiem, kas sen nav bijuši šeit un grib.
- Visi, kas te mācījušies.
- Tētiem, mammai un vectēvam.
- Cilvēkiem, kas Mētrienā un kādam no TV ziņām.
- Skaistām meitenēm no Spānijas.
- Mūsu skolas direktorei un pagasta direktoram.
- Man.

*Mazo „ekspertu” domas pierakstīja
audzinātāja **Aiga Ivāna***

Sastāvdaļas **Piena – melleņu kokteilis**

1 glāze piena
2 banāni
kaudzīte melleņu
svaigas piparmētru lapiņas

Pagatavošana

- Visas kokteiļa sastāvdaļas stundu patur ledusskapī.
- Banāniem noņem mizu, sagriež tos, un liek blenderī.
- Mellenes nomazgā un liek blenderī, kopā ar banāniem.
- Pievieno pienu un nomazgātas piparmētru lapiņas.
- Visas sastāvdaļas sakuļ viendabīgā masā, un lej glāzēs.